

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIX. évfolyam.

Szubotica, 1928. SZERDA, március 14.

72. szám

Telefon: Kiadóhivatal 8-89 Szerkesztőség 8-10. 8-52, 370.
Megjelenik mindennap reggel, ünnep után és hétfőn is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és könyvosztály, Szubotica
Zmaj Jovina trg. 3. (Minerva palota)

Dollármorál

Átkozott hülyeség! — ezekkel a szavakkal csapott íróasztalára az Egyesült-Államok pénzügyminisztere, Mellon, amikor lapjelentéseket olvasott a jóvátételnek s az európai államok fizetési kötelezettségeinek revíziójáról. Átkozott hülyeség arról beszélni, hogy Európa gondolkodhatik még azon, hogy mennyit, mikor, milyen részletekben köteles fizetni Amerikának s hogy Európa népe védekezni akar még egyszer, nem is hatalmi szóval, nem is keménykötésű elhatározással, csak konferenciák eukarisztikus körmeiteiben azokkal a kötelezettségekkel szemben, amelyeknek vállalásával a háború alatt eladta a maga, gyermekei és unokái üdvösségét — az Egyesült-Államoknak.

Azóta — egyetlen jóvátételi számlára dolgozik Európa népe. Itt nincs különbség győző és legyőzött között, egyformán termelik a dollárt egyformán nyögik a kamatot. A győző nagyhatalmak megkísérelték a legyőzöttek lelkét exportálni a maguk kötelezettségeinek törlesztésére. Amerika azonban nemcsak a követelés összegéhez ragaszkodott, hanem adóssai személyéhez is. Nem járult hozzá, hogy adóssai Németországgal fizetessék meg a maguk tartozásait. Ez mindenesetre kényelmesebb lett volna Franciaországnak s Angliának is, de nem lett volna kényelmesebb Amerikának. Amerika azonban nem akart végrehajtott lenni, megmaradt az egyszerű »megfigyelő« kényelmes, uri szerepében. Csak előkelő érdeklődő, szenttelen »megfigyelő«, megfigyeli, hogy adóssai hogyan hajlítják be az ő követelését s hogyan veszélyeztetik vele a világ békességét. A végrehajtás nem szimpatikus és nem előkelő. Megmarad személytelen hitelezőnek; a Ruhr-vidékre csak küldjék, a Ruhr-vidéken csak tartásuk a franciák katonai egyenruhákba öltöztetett végrehajtóikat. Ő maradhat szavaiban szentimentális, lehet üzeneteiben tovább is romantikus, hisz kezéhez nem tapad a dolgozók verejtéke s a kizsákmányoltak könnye. Ő csak utalványokat gyűr a zsebébe s az utalványoknak, a csekkeknek nincs szaguk. A clearinget nem kell olajjal szagtalanítani.

Átkozott hülyeség. — fakad ki ingerülten Amerika pénzügyeinek legfőbb hivatalos intézője. Lehet, hogy igaza van. De ez az átkozott hülyeség talán nem akkor jelentkezett először, amikor Európa leggazdagabb államai adósságaik megállapításának revíziójára gondolnak. Ez az átkozott hülyeség talán jelentkezett már akkor is, amikor — ezek az adósságok létrejöttek. Ki beszélt akkor kamatról, visszafizetési módokról, annuitásról, tőketörlesztő részletekről, ki gondolt akkor arra, hogy mi fedezi a kölcsönt s mi biztosítja a pontos visszafizetést, amikor Európa adóssá vált Amerikának. **Gavalléradósság** volt, nem kellett kezés és nem kellett fedezet, egyetlen garanciája a tartozások visszafizetésének a név előkelősége volt. Valamikor mi is hallottunk olyan tőkésekről, akik árut adtak el elzálogosítás végett, hogy a kölcsön feltételeit ne kelljen közölniök. Hány tréfás történet szólt arról, hogy a

megszorult gavallérnak koporsókat adtak el, aki pénzt kért kölcsön. Mintha Amerika is így bánt volna el Európával. **Koporsókra adta a kölcsönt** s most **átkozott hülyeségnek** bélyegzi, hogy az adós észreveszi: a koporsók nem termik meg az adósságok kamatait. A koporsók gyártása nem volt gyümölcsöző befektetés, a koporsó holt tőke. **Európa koporsót kapott s aranyat kell érte visszalizetni.** Átkozott hülyeség, — mondja a nagyhatalmu Mellon.

Amerika a jóvátételnek s a hábo-

rus adósságoknak kérdését csak egyelőre rendezte. »Egyelőre«, — ahogy Wells új regényének címe hirdeti. Egyelőre fizessenek neki, egyelőre ő csak megfigyel. Egyik államtitkárja lett Németország jóvátételi fizetéseinek legfőbb ellenőre. A német vasutak s a német birodalmi bank igazgatóságában amerikaiak ülnek. Amerikaiak ellenőrzik, hogy Németország mennyit fizet a szövetségeseinek. Németországot Amerika »egyelőre« pénzügyi gondnokság alá helyezte, de Németorszá-

got adóssának nem tekinti. Koldustól tarisznyát nem vesz el; a koldus adja tarisznyáját a maga hitelezőjének, francia kézből már nem esik nehezére a teljesítés elfogadása.

Átkozott hülyeség! — ezekre a kemény szavakra ragadtatta el magát az Egyesült-Államok pénzügyi államtitkárja. S mintha mégis jogszerűt lennének ezek a brutális szavak is, csak nem azokkal a törekvésekkel szemben amiket meg akart velök helyegezni a dollárhatalom diktátora.

Radics Istvánt újból kizárták háromnapra a parlamentüléseiről

A horvát parasztpárt vezére súlyosan megsértette Radovics Cséda szociálpolitikai minisztert és a parlament elnökét — Nagy viharok és izgalmak között tárgyalták az ellenzék sürgősségi javaslatát az inségakcióról

A parasztdemokrata koalíció nem vonul ki a parlamentből

Beogradból jelentik: Radics István agresszív magatartása a parlament keddi ülésén az inségakció tárgyalása alkalmával, ismét arra vezetett, hogy **Radicsot kizárták a parlament három üléséről.**

A hangulat ennek következtében olyan izgatott volt a parlamentben, hogy a további tárgyalás lehetetlenné vált és az elnök az ülést fél hétkor bezárta anélkül, hogy a költségvetés folytatódó tárgyalására rátérhetek volna.

A parasztdemokrata koalíció azonnal összeült, hogy döntsön további magatartásáról.

A koalíció határozatától függ a helyzet további kialakulása, mert nincs kizárva, hogy

az ellenzék a technikai obstrukció fegyveréhez nyúl.

Ha azonban az ellenzék ismét szolidaritást vállal Radicsal és elmarad az ülésről, akkor ez lényegesen megkönnyíti a kormánynek a pénzügyi törvény letárgyalását.

A parlament Radics István kizárásáról szóló határozatát meglepetésszerűen hozta meg. Maga a kormánytöbbség is meglepetve hallotta az elnök javaslatát, miután az utóbbi napokban az elnök konzekvensül figyelmen kívül hagyta Radics sértéseit.

Mielőtt az elnök a javaslatot megtette, az ülést felfüggesztette és a miniszteri szobába ment, ahol a kormány tagjaival megbeszélte további magatartását

és így Radics kizárása nem történt a kormány előzetes hozzájárulása nélkül.

A parlament ülése

A parlament keddi ülését ismét egy sürgősségi javaslat tárgyalása töltötte ki. Az ülés elejétől végig viharos lefolyású volt és az ellenzéki szónokok erősen kihasználták azt a támadási felületet, amelyet a kormány azzal nyújtott, hogy az inségakció céljára szolgáló milliók nagy részét szerbiai tartományoknak adták, ahol szintén van élelemhiány, de korántsem olyan mértékben, mint Dalmáciában és Hercegovinában.

Az ülést 11-kor nyitotta meg Perics Ninko elnök és azonnal rátértek az ellenzék sürgősségi javaslatának tárgyalására, amelyet dr. **Szmojlán** Radicspárti terjesztett elő és indokolt meg. A javaslat így hangzik:

— A parlament felszólítja a királyi kormányt, hogy:

1. azonnal igazolja a parlament előtt, hogy milyen alapon osztotta fel a paraszti vidékek élelmészére szolgáló hitelt, amelyet az inségtörvény irányoz elő,

2. hogy a fennmaradó 61 és fél millió dinárt így ossza fel: a mosztári tartománynak 22 millió, a tengerparti tartománynak 8, a splitinek 12, a dubrovniknek 3, a travnikinek 4, a vrbaszinak 6, a zetainak 2 millió, a további 6 és fél millió dinár pedig maradjon meg tartá-

lálnak éhínség esetére ama tartományok falvaiban és községeiben, amelyeknek nincs egész területükön élelmiszerek;

3. ezt, valamint a már kiutalt segélyt kizárólag a tartományi bizottságok útján kell szétosztani.

Szmojlán beszédében igen élesen elítélte a kormány azért, mert nem oldja meg igazságosan az éhínség kérdését. A prekói vidékek háttérbe vannak szorítva. A segély gyors felosztására van szükség. A kormány a parasztdemokrata-koalíció két javaslatát az inségesek segélyezéséről elfogadta a plénumban, a bizottságban elutasította. A kormánynek emiatt — mondotta — a Glavnycsába kellene kerülnie. Egész országrészek éheznek, a segélyt pedig csak a szerb vidékeknek adják.

Radics István: Ezt ötven nyelvre le kellene fordítani és az egész világba szétküldeni, hadd tudják meg, **milyen vadállatok vannak kormányon.**

Perics Ninko elnök csengetéssel figyelemztette Radicsot, aki így kiáltott az elnök felé:

— Ön pedig vadállati elnök, ha ezt helyesli.

Szmojlán a továbbiakban rámutatott arra, hogy Hercegovinában a nép fakérből készült kenyeret eszik. Felmu-

tatott egy ilyen kenyeret, amelyet a képviselők megbotránkozva vizsgáltak.

Radics István: Ezzel kellene élelmezni ezt a kormányt.

Szmojlán: A nép éhezik, lehántja a fák kérget és kevés liszttel keveri össze. A csendör pedig üldözi ezt a népet és az utolsó tehenét is elhajítja adóba.

Radics István: Mindezt önök rendezték. El fogják ezt lopni. Nem a szegénység számára van ez kiutalva.

Szmojlán: Hercegovinának nem is kellene passzívnak lenni, ha a monopóliumigazgatóság jobban fizetné a dohányt és a kormány segítséget adna a tönkrement szőlők helyrehozatalára.

Szmojlán beszéde közben Radics több ízben összeültetésbe került az elnökkel, akit erős szavakkal megsértett.

Ivanovics Dusan független demokrata beszélt ezután. Beszéde közben éles összetűzésre került a sor a Radicspárt és a radikálisok között. Tíz percig olyan lármá volt, hogy egyetlen szót sem lehetett érteni, csak azt lehetett látni, hogy **Mihajlović Ilija többször felugrott, verdeste a padot és hevesen vitatkozott Szmojlánnal és Radics Pavleval.** Radicsék azt kiáltották a radikálisok felé, hogy **a horvátok el vannak nyomva.**

Mihajlović Ilija: Önök kifosztották egész Sumadit!

— **Nem igaz! Nem igaz!** — kiabálták Radicsék.

Mihajlović Ilija: Raboltatok!

Dr. Sutelj odakiáltotta az elnöknek, hogy utasítsa rendre Mihajlovićot. Közben **Radovics Cséda** szociálpolitikai miniszter és **Príbicszević** közt is összetűzésre került a sor.

Príbicszević (Radovics felé): Ki fogja-e fizetni a váltót, vagy pedig lemond mandátumáról?

Radovics Cséda: Kicsoda ön, hogy ilyen kérdez? Ilyen kérdés nem is érdemel választ. Ön állandóan holmi diktátort csinál magából.

Príbicszević: Ön egy közönséges falusi ügyvéd. Ki választotta Önt miniszternek? Ebben a nagy zajban folytatta és fejezte be beszédét Ivanovics.

Félegykor az elnök az ülést berekeszt-

tette és folytatását délután négy órára tűzte ki.

A délutáni ülés

A délutáni ülésen az első szónok **Vukovic** Mihovil Radics-párti volt, aki a sürgősség elfogadását követelte. Utána **Driljaca** Trivo földmivesspárti beszélt a bihácsi kerületben uralkodó éhínségről. **Radovic** Cseda szociálpolitikai miniszter válaszolt az észrevételekre.

— A kormány — mondotta — nem csak azokon a tartományokon akar segíteni, amelyek passzívok, hanem más tartományokon is, ahol élelemhiány van. Harminc tartomány kért segítséget.

Predavec Radics-párti: A főispánok a kormány felszólítására adták be a jelentéseket.

Radovic Cseda: Igen, arra.

Pribovic Szvetozár: Beismeri.

Radovic Cseda: Beismerem, hogy nem.

Predavec: Ezek a főispánok előbb nem tudták, hogy a tartományokban nincs élelemhiány?

Radovic: Jelentkeztek az összes tartományok, kivéve a bácskai, a szerémségi és osztréki.

Vujics Dimitrije: Mennyit adnak a beogradi tartományoknak?

Radovic: Majd megmondom, 100 milliót kiosztottunk, 50 millió maradt, ezt el fogjuk osztani ott, ahol szükséges lesz. A kormány egyéb összegeket is rendelkezésre fog bocsátani.

Radics állandóan zavarta **Radovic**ot, mire **Perics** Ninkó elnök **rendreutasította** majd **jegyzőkönyvi megrovásban részesítette**. **Radics** erre odakiáltott **Radovic**-nak:

— A miniszter nem tudja, mi az a tartomány. Vagy tudatlan, vagy csaló.

Radovic: **Radics** ur ezt a kifejezést ne használja ellenem. Én nyilvánosan kijelentettem, hogy a jelentéseket a főispánoktól kaptam.

Lazics Voja: Ez rendőrállam.

Radics István: *Őn vagy tudatlan, vagy csaló. (Óriási zaj, tiltakozások a jobboldalon.)*

Az elnök újból **rendreutasította** **Radics**ot.

Radovic felszóllt, hogy a **Vöröskereszt** mennyi segélyt osztott szét.

Radics: A szőlői tartományban nyolcvan vagont adtak és hétezerre van szükség. *Őn egy tökjejú tudatlan, őn tolvaj a miniszteri székben. (A radikálisok felé):* És önök vele együtt.

Óriási lármát tört ki erre a kijelentésre és az elnök a nagy zajban az ülést felfüggesztette. Szünet alatt tovább tartott a zaj a teremben. *A forró hangulatban kevés hiányzott ahhoz, hogy verekedés törjön ki.* A mérsékelt elemek azonban lecsillapították a kedélyeket.

Radics kizárása

Perics Ninkó elnök ezután újból megnyitotta az ülést és a következőket mondotta:

— A szociálpolitikai miniszter ur beszéde közben **Radics** István képviselő ur megsértette a miniszter urat. Emlatt nagy lármát keletkezett és én kénytelen voltam az ülést felfüggeszteni. Az esetet az ülés végén fogjuk letárgyalni.

Radovic miniszter kijelentette, hogy a sürgősséget nem fogadja el. **Perics** elnök szavazásra tette föl a kérdést és a többség elutasította a sürgősséget.

Perics elnök: Mielőtt bezárnám az ülést, a következőket kell közölnöm: **Radics** István a szociálpolitikai minisztert a következő szavakkal sértette meg: *»Őn taknyos, egy ilyen tökkel és nem fejjel. Tudatlan tolvaj a miniszteri székben.«* Én négy ízben megbüntettem **Radics** István urat a parlament elnökének és a kormány tagjainak megsértése miatt. **Javasolom, hogy Radics István urat a parlament hódrom üléséről zárja ki.**

Kokanovic Cseda: Ennek nem szabad megtörténnie, ha ezt megteszik, mi is megyünk.

Perics elnök: Ha **Radics** beszélni akar, kaphat szót. Múltán **Radics** ur nem akar beszélni, szavazásra teszem föl a kérdést.

Óriási zaj támadt, majd az elnök kihirdette, hogy a többség a javaslatot elfogadta.

Az elnök hat óra negyven perckor az ülést berkesztette.

A parasztdemokrata koalíció határozata

A parasztdemokrata koalíció a parlament ülése után azonnal ülést tartott, amelyen a **Radics** István kizárásával teremtett helyzetről tanácskoztak. Elhatározták, hogy nem vonulnak ki a parlamentből, hanem az eddigi taktikát sokkal élesebb módszerekkel folytatják tovább.

Popovic Dáka a nemzeti-ségi nyelvhasználatról

Makszimovic Bózsó volt belügyminiszternek a vajdasági állapotokról tett kijelentései tovább is igen élénken foglalkoztatják a politikai köröket. **Popovic** Dáka noviszadi radikális képviselő ezzel kapcsolatban a következőképpen nyilatkozott:

— **Makszimovic** egyáltalán nem ismeri a tárgyat, amiről beszél. Nem ismeri a vajdasági nemzeti-ségi problémát és következtetései csak helytelen, egyoldalú információból származhatnak. Nyilván azt sem tudja **Makszimovic**, melyek azok a problémák, amelyeket a

Vajdaságban törvényes uton kellene megoldani. A nyelvhasználat kérdését is egyszer már törvényesen kellene rendezni. Ez nem szubotícai, sem noviszadi kérdés. Mondják ki törvényben, vagy szabályrendeletben, szabad-e a nemzetiségeknek anyanyelvüket használni az önkormányzatokban, vagy sem. Ez az én állásfoglalásom. Ezt megmondtam már a tartománygyűlésen is. A tartománygyűlésen ma a törvény alapján nem lehet a nemzetiségeknek anyanyelvükön beszélni. Azonban szükségesnek tartom, hogy a községekben engedjék meg nekik a nyelvhasználatot. Ez politikai, polgári, emberi szabadság szempontjából jogos és méltányos. De ha állami szempontból ezt károsnak tartják, mondják ki nyíltan: igen, vagy nem és ne kelljen egyes funkcionáriusoknak, mint például **Manojlovics** szubotícai főispánnak, exponálni magukat ilyen kérdésekben. Mondják ki törvényben, hogy nem szabad, akkor majd a kisebbségek utat és módot fognak keresni, hogy megszerezzék maguknak a nyelvhasználat jogát. Akkor majd a kisebbségek tudni fogják, hányadán állnak és politikai uton fognak jogaikért harcolni.

A vajdasági állampolgársági ügyeket a belügyminisztérium B.B.B. osztálya intézi

Korosec Antun belügyminiszter rendezte az állampolgársági ügyeket

Beogradból jelentik: **Korosec** Antun, amikor a belügyminisztérium vezetését átvette, legelső sorban az állampolgársági ügyek rendezéséhez fogott hozzá. A belügyminisztériumban, állampolgársági törvény hiányában, rengeteg elintézetlen állampolgársági kérvény fekszik, az egyes referensek bármilyen jóakarattal kezelték is az állampolgársági ügyeket. *törvényes rendelkezések hiányában nem tudták elintézni a kérvényeket.* Megnehezítette az állampolgársági ügyek elintézését az is, hogy ezekben az ügyekben a belügyminisztérium igazgatási osztálya intézkedett, amely ügyosztály annyira tul volt halmozva ügyiratokkal, hogy sokaknak évekig kellett arra várni, amíg a kérvényeikre választ kaphattak.

Korosec Antun belügyminiszter most

az állampolgársági ügyeket kivette a belügyminisztérium igazgatási (Upravna Odeljenje) hatásköréből és úgy intézkedett, hogy az állampolgársági ügyeket *bizárolagosan az egyes országrészek ügyeit intéző ügyosztályok kezeljék, a vajdasági állampolgárságot keresők ügyét a minisztérium BBB. ügyosztályába kerültek.*

Természetesen ez nem azt jelenti, hogy a belügyminisztérium az összes állampolgársági ügyeket el fogja intézni, mert egyelőre csak azok számíthatnak az állampolgársági ügyek elintézésére, akik mindazokkal a törvényes kellékekkel rendelkeznek, amelyek alapján a jelenleg érvényben lévő törvényes intézkedéseknek megfelelően amugyis állampolgároknak tekinthetők és csak ennek törvényes elismerésére van szükség.

Egyes bíróság elé utalják a kisebb bűnügyeket

Tehementesítik a vajdasági törvényszékeket

Beogradból jelentik: **Lalosevic** Joco kezdeményezésére a kormány nagyfontosságú intézkedésre határozta el magát a vajdasági törvényszékek munkájának megkönnyítésére. Elhatározták ugyanis, hogy a kisebb bűnügyeket a törvényszékeken elvonják a bírói tanácsok hatásköréből és egyes bírák elé utalják. A határozatot a pénzügyi törvényben pótvajdaslat benyújtásával emelik törvény-

erőre. A javaslat így hangzik:

»A noviszadi királyi tábla területén azokban a bűnügyekben, amelyekben a kiszabandó büntetés legfeljebb öt év szabadságvesztés, vagy pénzbüntetés, vagy mind a kettő együtt, az *ítélkezés egyes bírák hatáskörébe utaltatik*, akiket a törvényszék elnöke nevez ki a törvényszéken működő bírák közül egy évi időtartamra.«

Öngyilkos lett a csurogi jegyző, mert kibukott a tisztviselőváltásán

Csura Kamenkó jegyző, a szubotícai gyermekmenhely volt igazgatója szívenlőtte magát és azonnal meghalt

Csurugról jelentik: Véres szenzáció tartja izgalomban a község lakosságát.

Csura Kamenkó községi jegyző kedden délután fél négykor hivatali szobájában szívenlőtte magát és azonnal meghalt.

Csurugon kedden délután három órára volt kitűzve a községi képviselőtestület ülése, amelyen a községi jegyzőválasztást is megejtették. A jegyzői állásra ketten pályáztak: **Csura Kamenkó**, aki már három esztendeje állott a község élén és **Golkovic** Iván feketési jegyző. **Csura Kamenkó**, aki radikális-párti volt, a tizennégy hivatalos radikális-párti szavazatot kapta meg, míg ellenfele, akire a földmivesspárt, a demokraták, valamint a Pašics-féle radikáli-

sok adták le szavazataikat, harminchárom szavazatot kapott.

Csura Kamenkó, amikor megtudta az eredményt, bement a jegyzői szobába, ahonnan néhány pillanat múlva revolverdörrenés hallatszott.

A hivatalnokok, akik a revolverlövésre berohantak,

az íróasztal előtt pillantották meg a jegyzőt, kezében még fiistölgött a revolver, de már halott volt.

A tragikus véget ért községi jegyző több levelet hagyott hátra. Így bucsusorokat intézett feleségéhez, fiához, **Milutin**hoz, aki aktív katonatiszt, **Katic** Milos nemzetgyűlési képviselőhöz és **Lazics** Sztevan községi aljegyzőhöz. Ez utóbbiban köszönetet mond a község

tisztviselői karának, amely munkájában támogatta.

Csura Kamenkó 1921. és 22-ben a szubotícai állami gyermekmenhely igazgatója volt és rendkívül sok ismerőse él Szubotícán is. A tragikus sorsu községi jegyző családja iránt általános részvét nyilvánul meg.

Az öngyilkos jegyző holttestét szurdán boncolják fel.

A jövedelmi adó eltörlése

Letica Dusán adóvezérigazgató is közreműködött a kedvezmény megvalósításában

Beogradból jelentik: Jelentettük már, hogy a kormány **Sztankovic** Szvetozár földmivelési miniszter javaslatára úgy döntött, hogy már az új költségvetési évben, tehát április elsejétől kezdve megszünteti a jövedelmi adót a Vajdaságban.

Ezt az intézkedést a vajdasági radikális és demokrata képviselők egységes akciója előzte meg, amelyben különösen nagy szerepe volt **Radics** Szima szombori képviselőnek, aki a pénzügyi bizottságban tett lépéseket a jövedelmi adó eltörlése érdekében. A képviselőkön kívül leginkább **Letica** Dusánnak, az egyenes adók vezérigazgatójának köszönheti a Vajdaság, mert az ő szakszerű felvilágosításai győzték meg a pénzügyminisztert, hogy ennek az annyira népszerűtlen adónak bevétele könnyen pótolható más adókból. Így **Letica** Dusán hátrította el azokat a tárgyi nehézségeket, amelyek a jövedelmi adó eltörlésének útjában álltak.

Karsavina podgyásza

Hogyan vámolta el vasárnap Noviszadon a világhírű táncosnő csomagjait?

Noviszadról jelentik: **Tamara** Karsavinának a jugoszláviai turnén levő világhírű táncosnőnek érdekes kalandja akadt vasárnap Noviszadon. A művész Szegedről érkezett Noviszadra, hogy megtartsa vasárnapra hirdetett táncestélyét. A határt Horgosnál lépte át, ahol az elvámolás alkalmával a jugoszláv vámközegek **Karsavina** podgyászt leplombálták. A művész, aki azt hitte, hogy ezzel a vámeljárással már véget ért, értetlenül meglepődött amikor délután négy órakor megérkezett Noviszadra és tizenhat darabból álló podgyászt az állomáson nem akarták kiadni. Az eljárást azonnal indokolták, hogy a határon a koffereket csak leplombálták, de a tényleges vámvizsgálat még nem történt meg és a koffereket az állomáson vámkezeltetni kell.

Eddig nem is lett volna semmi baj. A baj csak ott kezdődött, hogy vasárnap lévén a vámhivatalban senki sem volt, aki a vizsgálatot megejtethette volna, **Karsavinának** pedig estére minden körülmények között szüksége volt a bőröndökre, amelyekben ruhái és ékszerei voltak.

A noviszadi újságírók, akik a művésznőt a pályaudvaron várták, nyomban megkísérelték az intervenciót. Felkeresték **Risztics** vámhivatali főnököt, aki a vasárnapi munkaszünet ellenére is készséggel állott az újságírók rendelkezésére. Azonban az elvámolás megejtéséhez két vámtisztre is szükség volt. Az újságírók autóbá iltek és sikerült is a városban két vámtisztet felhajtani, akikkel együtt azután visszarobogtak az állomásra. **Karsavina** bőröndjeit nyomban átvizsgálták és ezek után nem volt akadálya annak, hogy a művész hozzájuthasson podgyászához.

Az elvámolási procedura írásbeli részét azután hétfőn intézték el, amikor is **Karsavina** az állomáson megkapta a szállítójegyet amellyel a vámhivatalba ment és ott *fél dinár illeték lefizetése mellett* kiállították a vámbilettát.

Igy ért szerencsésen véget **Tamara** Karsavina esete a noviszadi vámhivattal.

A polgármester ügyvédi honorárium

Dr. Milovanovic volt noviszadi polgármester újabb sajtópörré

Noviszadról jelentik: Dr. Milovanovic Milován, Noviszad volt polgármestere és Szavics Mirkó, a »Narod« felelős szerkesztője ismét ellenfélként álltak szemben a bíróság előtt. Szavics Mirkó azt írta lapjában, hogy Milovanovic mint polgármester, a rendőrség útján hajtotta be az ügyvédi gyakorlata idejéből fennálló követeléseit. Így Szvacskin Dávid orosz emigránstól, aki argentinai utlevélre háromezer dinárt adott, dr. Milovanovic a rendőrség közbelépésével hajtotta be vizumra, további ötszáz dinárt, noha Szvacskin ekkor már lemondott a vizum megszerzési tervéről.

A noviszadi törvényszék a múlt év novemberében tárgyalta azt a sajtópörré, amelyet dr. Milovanovic a cikk miatt hajtott be, vizumra további ötszáz dináron Szavics bizonyította állításait, a törvényszék felmentette. A felelősségi bíróság kedden helybenhagyta a törvényszéki ítéletét. Dr. Milovanovic semmiségi panaszt jelentett be.

Leégett a sóvéi malom

Negyedmillió dinár a kár

Noviszadról jelentik: Sztari-Sóvé községben kigyulladt a Fuchs és Sohl-féle gőzmalom, amelyet Behrenfest Hinkó zagrebi malmos bérelt. A tűz a hajnali órákban ütött ki és Szavics Jován éjjellőr vette észre, aki fellármázta a falut. Noha a sóvéi tűzoltóság nyomban kivonult, sőt a pribicevicsevői tűzoltóság is hamarosan a segítségére sietett, a tűzvész elharapózott, úgyhogy a gépház teljesen leégett. Egyidejűleg a lángok átterjedtek az őrléményraktárra is és a készlet nagyrészt elhamvasztották. A gépház leégése mintegy 250.000 dinár kárt okozott, ami nem is térül meg, mert a gépház nem volt biztosítva. Az őrléményraktárban okozott huszezer dinár kár viszont biztosítás útján megtérül. Minthogy nagy vihar dühöngött, attól lehetett tartani, hogy a tűz átterjed a szomszédos házakra is. Ezt azonban a tűzoltóságnak sikerült megieszített és hosszantartó munkával megakadályozni.

A katasztrófa okát eddig nem lehetett bizonyosan megállapítani. Valószínűnek tartják, hogy a generátorból kipattant szikrától fogott tüzet a padlásgerendázat. Kedden a csendőrség Gicler István gépészmérnök szakértővel helyszíni vizsgálatot tartott a tűz okának megállapítása végett.

Kiprédikáltak Bécsben Josephine Bakert

Az első engesztelő misén egy jezsuita atya „tehér néger»-nek nevezte a szociáldemokratákat

Bécsből jelentik: A Paulaner-Kirchben, amely néhány lépésre van a Johann Strauss-Theatertól, ahol most Josephine Baker estéről-estére vendégszerpepel, a bécsi hercegek rendeletére hétfőn este tartották meg az első engesztelő misét Bécs város lakosságának erkölcsletelensége miatt. Az első engesztelő istentiszteletet kedden újabb könyörgés követte, szerdán pedig megtartják az utolsó engesztelő misét is. Első este *szólva volt a Paulaner-Kirche hívőkkel* és olyan nagy volt a tolongás, hogy a rendőrségnek is ki kellett vonulni a rend fenntartására.

A hétfő esti engesztelő misén Frey jezsuita atya tartotta a prédikációt, aki ugyan egyszer sem ejtette ki a néger táncosnő nevét, de mégis róla beszélt. Idézte egy előkelő bécsi író megállapítását, amely szerint ma-holnap nem lesz az osztrák fővárosban olyan serdülő gyermek, aki romlatlan volna. A fekete táncosnő csak azért tarthatta meg bevonulását Bécsbe — mondotta a jezsuita páter — mert ebben a városban sok a »tehér néger«, aki a szociáldemokrácia szerveztségével lehetővé teszi, hogy

ilyen fekete néger típusok megvethessék a lábukat a városban. A szónoklat után ima volt.

A könyörgőima még tartott a templomban, amikor megkezdődött az autók fel-

vonulása a Paulaner-Kirche előtt a Johann Strauss-Theater előadására. A színház környékét minden este erős rendőri készség védi, azonban a néger táncosnő vendégszerpeplése óta még

egyszer sem volt zavaró incidens, viszont a közönség nem nagyon tőri magát Josephine Baker után és mindent este egész széksorok üresek a színházban.

A Spartálj lakásán tartott házkutatás nem derített fényt a bank összeomlására

A bank könyveinek átvizsgálásától várnak eredményt a hatóságok

Szerdán temetik Spartálj Alekszandart

Spartálj Alekszandar szuboticiai bankár halálával teljes káosz állt be nagyértékű hadikárpótlási kötvények eltűnése ügyében.

A szuboticiai rendőrség hétfőn folytatta a nyomozást és kihallgatta Spartálj lívatalnoknőjét, aki elmondta, hogy

főnöke nem avatta be az üzlet minden részletébe,

az ő hatásköre a levelezés lebonyolítása és a könyvelés volt. A könyvek elszámolási adatait Spartálj diktálta neki és nem tudja, hogy azok mennyiben felelnek meg a valóságnak. A hivatalnoknő, aki már huzamosabb óta volt a bank köztelkében, Spartálj magánéletére vonatkozólag elmondta, hogy főnöke nagyon jól élt, de gyakran különösen

az utóbbi időben idegesen viselkedett, keveset beszélt és betegségről panaszkodott.

Arról nincs tudomása, hogy főnöke kikkel tartott fenn összeköttetést és hogy mi történt a reá bízott kötvényekkel, valamint arról sem tud, hogy a bank Wertheim-szekrényében mi van, mert annak kulcsa mindig Spartáljé volt.

Az orosz hivatalnoknő kihallgatása

nem járt azzal az eredménnyel, amelyet a rendőrség várt, ezért kedden délelőtt házkutatást tartottak Spartálj Alekszandar Beograd-szállóban levő szobájában.

A házkutatást Mázics Andrija rendőrkapitány fogatosította. A szobában, amikor felnyitották, meglehetősen rendtelenség volt, mint amikor valaki sietve távozik. A rendőrség lefoglalta Spartálj levelezését, könyveit és egyéb tárgyakat, melyeket a szobában találtak. A lefoglalt anyagot a rendőrségre vitték és Mázics kapitány még a délelőtti folyamán megkezdte az anyag tanulmányozását. A rengeteg levél, feljegyzés átolvasása délután négy óráig tartott, amikor Mázics rendőrkapitány közölte a *Bácsmegyei Napló* munkatársával, hogy a lefoglalt anyag legnagyobb része magánlevél, melyet diszkrecióval kezel a rendőrség és azokat vissza fogják juttatni írójukhoz. Sok fényképet, játéktárgyat és pénzt érő levelet találtak, de

egyetlen olyan feljegyzés sem volt az iratok között, melyek az elfümt múlt kötvényekre nézve felvilágosítással szolgált volna.

A rendőrség így most sem tudja pon-

tosan, hogy Spartálj mire fordította megbírói kötvényeit és pénzét és

a házkutatás után is tisztázatlan maradt az a kérdés, hogy Spartálj spekulációkon vagy kártyán vesztette-e el az értékeit.

Ujabb fordulatot, a bank könyveinek átvizsgálásától várnak. A rendőrség kedden az egész anyagot áttette az ügyészségre, amely a további vizsgálatot vezeti.

Az ügyészség kedden semmi intézkedést nem tett a bankösszeomlás ügyében és Spartálj Alekszandar banküzletét, melyet szombaton a rendőrség lepecsételt, kedden nem nyitották fel, mert az aktusnál a vizsgálóbírókn kívül a vezető államügyésznek is részt kell venni, Makszimovic Sztetiszlav főügyész azonban nem tartózkodik Szuboticián. A bankület felnyitására valószínűleg csak szerdán kerül a sor.

Spartálj Alekszandar fivére, Spartálj Nasztáz kedden Zemunba érkezett, hogy megtegye az intézkedéseket a temetésre. Az öngyilkos bankár utolsó kívánságára a hatóságok eltekintenek a boncolástól és így a tragikus véget ért bankár temetése szerdán lesz Zemunban.

A numerus clausus vitája a magyar felsőházban

Baltazár Dezső püspök és Berzeviczy Albert nagy beszéde a numerus clausus ellen

Budapestről jelentik: A felsőház kedden ülést tartott, amelyen megkezdte a numerus clausus módosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Az ülés megnyitása után Vlascics Gyula báró elnök a kormányzó nyolc évi működéséről mondott beszédet, majd rátértek a napirendre, amelynek első szónoka Mátray Rudolf, a székesfehérvári cisztercita főgimnázium igazgatója volt, aki a javaslat mellett szólalt fel.

Általános figyelem közben ezután Baltazár Dezső püspök emelkedett szólásra és a javaslat ellen foglalt állást. Azt fejtegette, hogy az államok haladásának és együttműködésének feltételeit több általános igazság tisztelete és érvényesítése mellett az képezi, hogy az egyéni tehetőség érvényesítésére és kifejtésére az erkölcs általános határai között minden polgárra nézve egyenlő feltételek mellett lehetőséget nyújtsanak.

A faji különböztetést jogok adásának, szorzásának vagy megtagadásának és elvesztésének alapjául nem fogadja el Baltazár püspök, de nem fogadja el a vallási megkülönböztetést sem.

Nem fogadja tehát el a numerus clausus törvényt sem előbbi szigorubb, sem mostani enyhébb formájában, mert

a gyakorlat elég ügyes lesz ahhoz, hogy ebből az enyhébb formából is kibozza az eredeti törvény szomorú és káros eredményeit.

A numerus clausus nem való a törvénytarba — mondotta Baltazár püspök — legkevésbé a magyar törvénytarba, mert **a numerus clausus a félelem és gyűlölködés kodifikációja.**

tehát nem magyar kodifikáció. Berzeviczy István a javaslat mellett szólalt fel, majd gróf Teleky Pál felszólalásában annak a meggyőződésének

adott kifejezést, hogy az eredeti törvény helyes. Statisztikát olvasott fel a keresztények és a zsidók arányszámáról a külföldi foglalkozási ágakban, különösen a kereskedelem, a gyáripar és a közigazgatás terén és főleg azt fejtegette, hogy

itt faji kérdésről van szó.

Kifejezte azt a véleményét, hogy a kormány javaslata nem őszinte és hogy a kultuszminiszter is csak kénytelenségből képviseli a javaslatot.

Berzeviczy Albert, a magyar tudományos akadémia elnöke nagy figyelemmel hallgatott beszédében rámutatott arra, hogy milyen sajtóságes ez a törvényjavaslat, amelyben nem sok öröme telik annak, aki benyújtotta, de annak sem, aki hozzájárult. Ha a javaslatban tervezett kategorizáló százalékos felvételi szabályzat megmarad, akkor

a legnagyobb tehetségek szorulnak ki az egyetemről.

De nem őszinte a javaslat — folytatta Berzeviczy — mert a törvényben szó sincs zsidókról, pedig

a zsidókat olyanok kedvéért zárják ki az egyetemről, akik esetleg nem is látogatják az előadásokat.

A numerus clausus hatálytalanságát bizonyítja az, hogy a külföldre kényszerített egyetemi hallgatók külföldön szerzett diplomáikkal visszatérnek Magyarországra és ezeknek a diplomáknak a nosztrifikálását nem lehet megtagadni.

Száz ok szól a numerus clausus megváltoztatása mellett és mégis a százegyediket kellett bevárni, amíg a kormány elszánta magát a módosításra, ez a százegyedik ok a külföldi nyomás volt.

Beszélt ezzel kapcsolatban a szónok a Népszövetség beavatkozásának jogosultságáról és megállapította, hogy a

nemzeti kisebbségekre szóló rendelkezéseket a magyar kormány betartja. Foglalkozott ezután az egyetemi zavargásokkal és

a legnagyobb felháborodással emlékezett meg azokról a jelenetekről, amelyek az egyetemeken lejátszódtak

és amelyeket a magyar jellemmel összeegyeztethetőnek nem tart. Sajnálattal látja, hogy

a zavargások ügyében az ifjúsággal szemben bizonyos elnézés nyilvánul meg.

Az ifjúság iránti szeretet — mondotta — nem nyilvánulhat meg egyoldalú elnézésben azok iránt, akik a rendet megzavariák, hanem ennek a szeretetnek meg kell nyilvánulnia azok iránt is, akik tanulni akarnak és akiket nem engednek be az egyetemre. A javaslat egyáltalában nem kielégítő és rendelkezései olyanok, hogy az egyetemi heiratkozásoknál az önkény és a protekció fog érvényesülni.

Ha szükség van a tanszabadság korlátozására, akkor ez csak a telettség szelekciója alapján történhetik

és ezért kéri a kultuszminisztert, hogy a végrehajtási utasításban gondoskodjék arról, hogy a tenetség szelekciójának szempontja a legmesszebbmenően érvényesüljön. Csak ennek a reménye teszi a számára lehetővé, hogy elfogadja a javaslatot, amellyel egyébként nem ért egyet.

Szily Kálmán, a budapesti műegyetem rektora felszólalásában kijelentette, hogy bár a legnagyobb bizalommal viseltetik a kultuszminiszter programja iránt, a javaslatot nem fogadja el, mert az eredeti numerus clausus fenntartását tartja helyesnek.

A vitát a felsőház szerdán folytatja.

Tilos a női kiszolgálás

A szubotcai rendőrség razzit tartott a szórakozó-helyeken és negyvenkét nőt állított elő

A belügyminiszter egy régebbi rendelkezésével megtiltotta, hogy a kávéházak, vendéglők és korezmák női zenészeket, vagy pincérlányokat alkalmazzanak. A belügyminiszter rendelkezését a legtöbb helyen nem tartották be és így sok szubotcai korezmában és kávéházban nők végezték a kiszolgálást és egyes helyeken női zenekarok működtek.

Hétfőn éjjel a szubotcai rendőrség erkölcsvédelmi osztálya váratlanul általános razzit tartott a szubotcai kávéházakban, vendéglőkben és korezmákban. A razzia során a detektívek negyvenkét nőt állítottak elő a rendőrségre. Ezek közül huszonekét nő nem szubotcai illetőségű és ezeket illetőségi helyükre toloncolják.

Prodanovics Mladen rendőrkapitány kedden délelőtt ítélkezett a letartóztatott nők felett és a negyvenkét nőt öt naptól harminc napig terjedő elzárásra ítélte.

Színházi botrány Bécsben

Miért mondott fel Schalk Ferenc, az állami opera igazgatója egy híres énekesnőnek?

Bécsből jelentik: Szenzációs botrány foglalkoztatja néhány nap óta az osztrák főváros előkelő társaságait és művész-társadalmát.

A Staatsoper kiváló művésznője, Bauer-Pilecka Olga, aki tíz év óta tagja a bécsi operaháznak, néhány hónap előtt meglepetésszerűen értesítést kapott az állami színházak igazgatóságától, hogy lejárási szerződését nem újítják meg. A felmondás híre csakhamar elterjedt és mindenütt nagy meglepetést keltett, mivel Bauer-Pilecka Olga a Staatsoper egyik leghasználhatóbb és legtöbbet foglalkoztatott tagja, aki Anday Piroskával és Olszewszka Máriával felváltva a vezető alt-szerepeket énekl.

Ettől eltekintve azonban a legnagyobb ritkaság, hogy a Staatsoper nem újítja meg olyan tagjának szerződését, aki már tíz esztendő óta a színház kötelékében és pályájának zenitjén van. Bauer-Pilecka Olga, aki egyébként Bauer A. Bernhard dr.-nak, a neves bécsi nőgyógyásznak, a »Wie bist Du Weibe?« című nagy feltűnést keltett, magyar nyelven is megjelent könyv szerzőjének felesége, nem is nyugodott be a

felmondásba, hanem pert indított az állami színházak igazgatósága ellen. Ugyanekkor a Bühnenverein, az osztrák színházak szakszervezete is beavatkozott az ügybe és tiltakozását jelentette be a felmondással szemben.

Amikor az állami színházak igazgatósága tudomást szerzett a művésznő perirátának tartalmáról, egyezkedési tárgyalásokba bocsátkozott vele. Bauer-Pilecka Olga azonban az igazgatóság ajánlatát nem találta kielégítőnek, mire a tárgyalások megszakadtak és Bauer-Pilecka Olga végleg elhatározta, hogy a bíróság előtt fedi fel elbocsátásának okait. Bauer-Pilecka Olga a bíróság előtt azt akarja bizonyítani, hogy Schalk Ferenc, a Staatsoper igazgatója azért mon-

dott fel neki, mivel szerelmi ajánlatát nem hallgatta meg. Három év előtt Schalk igazgató állítólag erőszakoskodott iródlájában a művésznővel, aki azonban erélyesen védekezett. Schalk igazgató állítólag azóta is üldözte szerelmes ajánlataival, Bauer-Pilecka Olgát és miután látta, hogy kísérletei nem jártak eredménnyel bosszúból nem újította meg a lejárási szerződést, hanem felmondó levelet küldött neki.

Az osztrák főváros társadalmi és művészi körében feszült várakozással tekintenek az ügy kimenetelére. Kétségtelen ugyanis, hogy Schalk igazgatónak távoznia kell a Staatsoper éléről, ha Bauer-Pilecka Olga állításait be tudja bizonyítani.

Tíz év alatt tizenkétfélmillió fontot költöttek el a cionista-mozgalomra

Szokolov Nachum nyilatkozata Palesztináról és a cionista mozgalomról

Beogradból jelentik: Szokolov Nachum a cionista mozgalom végrehajtóbizottságának elnökét Beogradban az államfőket megillető tisztelettel fogadták. Vučkisevics Velja miniszterelnök és Sumenkovic Ilja helyettes külügyminiszter fogadta a cionista mozgalom vezérét, akinek beogradi látogatása bizonyos diplomáciai akciókkal állott összefüggésben. Nachum Szokolov arra kérte a jugoszláv kormányt, hogy a cionista mozgalmat a Népszövetség előtt részesei támogatásában. Jugoszlávia a háború után már számos esetben tanujelét adta annak, hogy a Palesztina-mozgalmat támogatja, sőt néha Pasics Nikola miniszterelnök anyagi támogatást is nyújtott a cionista mozgalomnak.

Nachum Szokolov fogadta a beogradi újságírókat és közöttük a *Bácsme gyei Napló* munkatársát és az újságírók előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A cionizmus kérdésével a Népszövetség is foglalkozik és mivel Jugoszlávia már annyiszor tanujelét adta a Palesztina-mozgalom iránti érdeklődésének szükségességét tartottam, hogy Jugoszlávia külügyminiszterét és miniszterelnökét bizonyos fontos dolgokról informáljam.

Szokolov Nachum ezután arról a nagy kultur munkáról beszélt, amelyet a cionisták Palesztinában folytatnak.

— Három nagy kultúra találkozik ma Palesztinában. A zsidó, az arab és az angol és ezen a három nyelven történik

a palesztinai adminisztráció vezetése is. Jeruzsálemben a zsidóknak sikerült a községtanácsban többséget kapni és a jeruzsálemi községtanács elnöke most zsidó ember. Bár Palesztinában nem fontos, hogy valamely nemzetiség többségben vagy kisebbségben van-e, mindenként egyforma jogok illetnek meg. Mi nem akarunk Palesztinában asszimilálni. A zsidó telepesek kint dolgoznak a falvakon, községeket építenek, városokat emelnek. Jeruzsálemet multunk muzeumának tartjuk és Jeruzsálemhez nem is nyultunk hozzá. Mi Palesztinába kulturát viszünk be, mert ott akarjuk felépíteni a mi országunkat. Már eddig is megmutattuk a világnak, hogy mire vagyunk képesek.

— Amikor munkánkat elkezdtük — folytata a cionista-vezér — csak annyit tudtunk, hogy a világon nagyon sok zsidó van, akik visszaakarnak menni az óhazába. A zsidók a világ minden részében nagyon sokat szenvedtek és nem lehet csodálni, hogy visszaakarnak térni őseik földjére. A zsidók támogatására a multban nagyon sok pénzt költöttek el, anélkül, hogy ezzel a zsidók szenvedéseit enyhítették volna. Mi nem kalandot akarunk csinálni, hanem komoly országot akarunk teremteni magunknak. Nekünk az új országban nincsen katonaságra, sem tengerészetre szükségünk. Még egyszer hangsúlyozom, hogy mi nem vagyunk zsidó nacionalisták, köztünk Palesztinában csak osztály különbségek vannak. A szovjet mégis üldöz bennün-

ket — teszi hozzá mosolyogva — mert a szovjet ellensége minden nemzeti mozgalomnak.

— A jugoszláv telepesek Cseda községben, Jajfa közelében helyezkedtek el, ahol valamennyien földműveléssel foglalkoznak és mondhatom, igen nagy megbecsülésnek örvendenek. A Palesztina-mozgalomra mi tíz esztendő alatt tizenkétfélmillió fontot költöttünk el. A jugoszláv zsidók 1928-ban kétezeröttszáz font sterlinget akarnak a Palesztina-mozgalomra áldozni. Palesztinában jelenleg százötvenezer zsidó él, akiknek a fele már telepes. Ezek a telepesek — ezt európai itatók is megállapították — igen nagy munkát végeztek el, hiszen a terméketlen földet törték fel és kulturát vittek oda, ahol már majdnem kétezer esztendeje nem volt kultúra.

(Szokolov Nachum ezzel befejezte beszélgetését az újságírókkal, akikől szívélyes búcsút vett.)

Vesztett kutyák Szubotica környékén

Hatszáz szubotcai la'ost büntetett meg a rendőrség az ebzárlat megszegése miatt

A szubotcai rendőrkapitányság illetékes osztályához a köri és külteleki rendőrbiztosoktól mindennap érkeznek feljelentések, hogy a szigorú ebzárlat ellenére a város területén még mindig vesztett kutyák garázdálkodnak. A rendőrség megállapította, hogy amióta ebzárlatot rendeltek el, sokkal több vesztett kutya veszélyezteteti a járókelők épségét, mint az ebzárlat előtt. A közönség nem tartja be a rendőrség rendelkezését és ennek tudható be, hogy a vesztett kutyákat még mindig nem lehetett kiirtani, sőt számuk emelkedett.

Prodanovics Mladen rendőrkapitány, a kihágási osztály vezetője közölte a *Bácsme gyei Napló* munkatársával, hogy két hét alatt hatszáz szubotcai lakost büntetett meg, mert a rendelet ellenére nem tartották megkötve a kutyákat.

A rendőrség rendelkezését különösen a külteleki lakosság nem tartja be. Így a Halasi szőlők között egy vesztett kutya három kóbor kutyát megmarta. Radonovácon egy vesztett kutya az összes szomszédos házak kutyáit megmarta és hasonló esetet jelentettek Palicsról is. A rendőrbiztosok jelentése szerint minden esetben sikerült kiirtani a vesztett kutyákat. A rendőrség újból figyelmezteti a közönséget a rendelet szigorú betartására és egyben intézkedés történt, hogy Radonováci, Palics és a Halasi szőlők összes kutyáit irtás ki.

Tavaszdal

Irtá: Illés Endre

Akkor este éppen a Walkürt játszótlak.

Fenn a színpadon a tavaszi szél már felszakította Hunding házának ajtaját és a zenekarból meleg ivben szökken fel a szerelem motívuma: az első felvonás a vége felé közeledett.

Sieglinde remegve bujt fekvőhelyére s a híres tenorista, aki Siegmundot játszotta, énekelni kezdte a tavaszdalt.

Csillogó, máglyás szemek vigyázták a színpadot. A dal szinesedett, zugott, mélyült s a szavak, ott lenn a nézőtérén, a szívekbe hulltak.

Forgács lopva oldalt fordult és felpillantott az egyik emeleti páholy felé. Ragyogó, fehér asszonykéz világított a páholy sötétbáronny peremén. Már percek óta nézte az asszonyt, kutatta az arcát s kereste a szemét.

A zenekarban halkán visszatért a tavaszdal.

Siegmund felkapta Sieglindét s kihánt vele a tavaszi éjszakába. Éles, sötét akkord zárta le a felvonást, a függöny lehullt.

— Ő lenne? — tündökölt Forgács és az asszonyra gondolt.

A kigyulladó lámpák sugárözönében szeme egy pillanatra elkapta az asszony szemét.

— Ő! — dobbant piros igenléssel a szíve.

Kislépett a nézőtérrel s az emeleti páholyra fordult. Hármassával-negyvesével ugrotta át a lépcsőket.

Tíz éve nem látta: tavaszdal volt életében ez az asszony.

Nyolcadik gimnáziumban kerültek össze, osztálytársak voltak s boldog-boldog szerelmesek. Az a fulladt, fiatal szerelem volt, amely olyan, mint egy nagy rohanás, hegynek felfelé, ziháló tüdővel, tavaszi délutánban. Meddig jutunk és mi marad el utfélen? — nem fontos. Tizennyolc év szerelme volt: szép, ragyogó, öntudatlan.

Egy áprilisi vasárnap ibolyát kerestek a friss tavaszban.

Magukban voltak, süttött a nap, — és ekkor megfogadták: soha-soha nem felejtik el egymást.

— Soha!

Amikor Forgács felért az emeleti folyosóra, már régen, évek óta elfeledkezett erről az áprilisi vasárnapról, de évek múlva is érezte, tudta, fojtogatta: valami mondanivalója, törlesztetlen adósága, még nem élt szépsége maradt még a régi tavaszban.

Benyitott a páholyba.

Ott ült az asszony, ragyogva, tündöklőn, szívet marcangoló szépen. Az ajtónyílásra várakozva fordult hátra.

Forgács ránézett.

Ebben a pillanatban a nyelvén zibongott az egész fiatalosság.

Még két férfi volt a páholyban.

S hogy az asszony az első pillanatok után is, értetlenül, csodálkozva nézte, félszegen kezdte:

— Csokolom a kezét... Emlékszik még rám, Éva?

Mosolyogva, magyarázón lépett előbbre: — Osztálytársak voltunk...

— Szívem átrohant az április,

— Nyolcadikban, — fejezte be halkán. És aláhuzta a szót: mintha az sokat, nagyon sokat jelentene. Ez az egyszerű szó: nyolcadikban.

Az asszony kissé elhuzta a száját.

— Osztálytársak?

Csend volt.

— Ez érdekes...

Közömbös, unott, szintelen volt a tíz év visszhangja.

Forgács megzavarodva, hitetlenkedve erőltette:

— Csak emlékszik még?

Az asszony arcára kirajzolódott az unottság. Látszott: kötelességszerűen, illemtudóan motogni kezd az emlékei között.

Rá-ránézett Forgácsra:

— Ki is... ki is maga?...

Forgács nem felelt.

Mélyre, nagyon mélyre zuhant pillanatok alatt.

A két férfi gunyosan mosolygott.

Égette ez a mosoly, égették a szavak, sajgott a frissen szerzett seb.

Igy... így el tudnak mulni egynémely dolgok? A legszebb dolgok?

Az asszony felvetette a fejét:

— Tudom már!

S a szeme villant.

— A Laci... A... a Hartmann Laci... ugy-e?

Fáradtan mondta:

— Nem.

— Nem?... Igazán nem?... Akkor... várjon csak... ott... a második padszéken ült... most már emlékszem...

Kozma Gyula!

Várt egy pillanattig.

— Eltaláltam?

— Nem.

— Bíró Sanyi?

— Nem.

— Hát... hát ki lehet akkor maga?

— Nem emlékszik már semmire?

— Bocsásson meg... ugy elfeledkeztem ezekről a régi dolgokról... a fiuk... istenem... oly messze van... olyan kedvesek voltak... mind-mind... De várjon! Egy percre még! Rögtön eszembe jut...

Csend volt.

A két férfi elfordult.

Forgács lehajította a fejét: otlogatta, dugdosta az emlékeit.

Kissé szégyelte is magát.

Visszacengtek füllébe a régi szavak. A fogadkozások, az eskük, a séták, a csókoka fult sirások.

— Soha, soha!

Csengettek.

A földszinten erősödni kezdett a zsongás, mindenki a helyére igyekezett.

Az asszony felkapta a fejét, diadalmasan ragyogtak a szemei.

— Oléssák Károly!?

A szünetnek vége volt: felelni kellett. Forgács meghajolt.

Fájt-fájt a feje és céltalannak érezte ezt az egész beszélgetést.

Megfogta az asszony kezét, megcsókolta az ujjait s halkán, elrekedve vállalta ezt az idegen, ismeretlen nevet: Oléssák Károly?

— Igen!

Élete legfájdalmasabb hazugsága volt. Azután visszament a földszintre, leült a helyére, ideje sem jutott hátra-nézni: már kezdődött a második felvonás.

Vajdasági mentőtanuk jelentkeznek a rablógyilkosságokért letartóztatott volt kovini mészáros mellett

Egy szubotcai fogházor és egy noviszadi gazdálkodó bizonyítják, hogy Dukics nem azonos Langa rablóvezérrel

A beogradi rendőrség a napokban, mint megirtuk letartóztatta Dukics Radován beogradi mészáros, akit azzal gyanúsítanak, hogy azonos Langa Pletyás Szteván rablóvezérrel, a likai és boszniai hegyek rémével.

Dukics Radován, akinek Beograd külvárosában van hentesüzlete, egy csendőr jelentette fel, aki magán szorgalomból nyomozva megállapította, hogy a jó módu mészárosmester nagyon hasonlít a rettegelt haramiára. A csendőr tovább nyomozott és amikor azt hitte, hogy elegendő bizonyíték van a kezében, feljelentette Dukicsot, akit a rendőrség le is tartóztatott. A szörnyű váddal terhelt mészáros, aki tagadta a büncselekményeket, Bikácsra szállították, hogy megállapítsák bűnös-e, vagy egy véletlen hasonlatosság áldozata.

A szenzációs letartóztatásról a beogradi lapok nagy cikkeken számoltak be, sőt a mészáros fényképét is leközlötték. A Bácsmegeyi Napló is megírta az esetet és a cikk nyomán értesült a vajdasági közönség Dukics letartóztatásáról. Dukics ugyanis, mint vallomásában elmondotta, Langa rablóvezér garázdálkodása idején orosz fogságban volt, a háborút megelőzőleg pedig a bácskai Kovin községben dolgozott, ahol mészárszéke volt és csak később költözött Beogradba. Dukicsot ilymódon a Vajdaságban is ismerik és a cikk nyomán a Bácsmegeyi Napló leveleket kapott, írói bizonyítékokat sorakoztatnak fel Dukics ártatlansága mellett.

Legérdekesebb Petrovics Nikola szubotcai fogházornek a Bácsmegeyi Napló szerkesztőségéhez küldött levele, amely a következőképpen hangzik:

A Bácsmegeyi Napló tekintetes szerkesztőségének

Szubotica

A Bácsmegeyi Napló 1928 március tizenharmadiki számában a hatodik oldalon »Tíz év előtt rablógyilkosság gyanújával letartóztatott egy volt kovini mészáros« főcím és »Azzal vádolják, hogy azonos Langa likai rablóvezérrel« alcim alatt cikket közölt, melyre az igazság és Dukics Radován érdekében kérem a következők közlését:

Igaz, hogy Dukics Radován Dolyana községben, a donja-lopacski kerületben a Primorsko Krajska tartományban született, ugyanott, ahol Pletyás Szteván »Langa« rablóvezér. De Dukics és Pletyás külön személyek és más-más családból valók Dukics Radován Dukics György fia, míg Pletyás Szteván apját Obrádovics Rádának hívták. Dukics családját gyermekkorom óta jól ismertem, mert én is abban a községben születtem. Bizonyítani tudom, hogy Dukics, aki földim és akiről szó van, a világháborúban orosz fogságba került, ahonnan 1923-ban nősen tért vissza és egy bácskai községben nyitott üzletet.

Allítom és tudom, hogy itt egy borzalmas félreértésről van szó. Dukicsot olyan büncselekményekkel vádolják, amiket nem ő, hanem Langa a hírdett rablóvezér követett el és akivel Dukicsnak semminemű összeköttetése nem volt. Igaz, hogy kettőjük között van némi hasonlatosság, de ha én láthatnám egyiket és másikat, felismerném a bűnöst, mert Dukicsot nagyon jól ismerem. A felsoroltakon kívül más bizonyítékaim is vannak, amelyekkel Dukics Radován ártatlanságát igazolni tudom.

Megköszönve szerkesztő ur szíveségét, tudatom azt is, hogy állításaimat a bíróság előtt is bizonyítani tudom. Maradok tisztelettel:

Petrovics J. Nikola
szubotcai fogházor.

A Bácsmegeyi Napló noviszadi munkatársa kedden beszélgetést folytatott Vujics Zsiván noviszadi gazdálkodóval, aki személyesen ismeri a letartóztatott Dukicsot. Vujics a következőket mondta:

— Meglepett az a hír, hogy Dukicsot Langának tartják. Dukicsot még gyerek kora óta ismerem és így teljesen kizártam tartom a vádat. Ugyanis én 1908-ban a szerémségi Maradik községben voltam mészáros, amikor a Privrednik kérésre egy kis likai gyereket küldött hozzám inasnak. Látván, hogy a gyerekek okos és értelmes, magammal tartot-

tam egész 1912-ig, amíg fel nem szabadult. Dukics, mint segéd egy jó barátomnál Karlovcán dolgozott egész a világháború kitöréséig, mikor bevonult katonának. Később orosz fogságba esett,

ahonnan többször kaptam tőle levelet. A fogságból való visszatérése után 1923-ban meglátogattam feleségével, akit Oroszországból hozott magával. Pár napig magamnál tartottam őket, mert nagyon szerettem becsületes volt inasomat. Nemsokkal azután Dukics Kovil községben nyitott mészárszéket, majd 1924. nyarán Beogradba költözött. Beogradból többször meglátogattam és elmondta, hogy üzlete nagyon jól megy. Meg mernék esküdni arra, hogy Dukics teljesen ártatlan. Még ma jelentkezni fogok a noviszadi rendőrségnél, hogy mindezt jegyzőkönyvbe mondjam és ha szükséges, személyesen fogok leintazni Bihácsra, ahova Dukicsot szembesítés

miatt leszállították, hogy igazoljam a vád teljes alaptalanságát.

Dukicsot, mint Beogradból jelentik, Bihácsra szembesítették Langa rablóbandájának régebben elfogott tagjaival. A szembesítés izgalmas jelenetek között folyt le. A börtönből elővezetett rablók egyenként léptek Dukics elé, aki sápadtan és reszketve állt előttük. A rablók meglepődve néztek Dukicsra, de kijelentették, hogy noha a hasonlatosság nagy, nem biztosak abban, hogy Langával állnak szemközt. Egyébként a rendőrség táviratilag Bihácsra kérte Langa rablóvezér Likában élő feleségét és ettől a szembesítéstől döntő fordulatot várnak a hatóságok.

Károly extrónörökös igény tart a román trónra

Mindjobban kiélesednek a belpolitikai viszonyok Romániában

Párizsból jelentik: Bukarestből jelenti a Petit Parisien, hogy Románia belpolitikai viszonyai végzetesen kiélesedtek.

A nemzeti parasztpárt Maniu vezetése alatt el van tökélve arra, hogy mindenáron és minden eszközzel magához ra-

gadja a hatalmat és ha ez törvényes úton egy hónapon belül nem sikerül, akkor

a parasztpárt felajánlja szolgálatait Károly hercegnek.

A lap értesülése szerint

Károly extrónörökös legutóbb leve-

let intézett Bratianu Vintilla miniszterelnökhöz, akinek értésére adta, hogy trónigényéről nem mond le és jogát érvényesíteni fogja.

Romániában Károly herceg levele és a nemzeti parasztpárt magatartása miatt igen izgatott a hangulat.

Megkezdődött a Buducsnost-per tárgyalása a szubotcai törvényszéken

Az első nap Rajcsics Etelkát hallgatta ki a bíróság — A kiházasítási egyesület elnöknője ártatlanságát hangoztatta és részletes felvilágosítást adott az egyesület működéséről

Hatszázötven tanu kapott idézést a főtárgyalásra

A szubotcai törvényszéken, mint már jeleztük, kedden kezdődött a Buducsnost kiházasítási egyesület vezetői ellen indított bűnper főtárgyalása. Hosszadalmas vizsgálati eljárás előzte meg az ügy főtárgyalásának kitézését és maga a tárgyalás a nagy bűnpernek külsőségeivel kezdődött. A főtárgyalásra hatszázötven tanu volt beidézve, emiatt belépőjegyeket csak korlátozott számban adtak ki. A főbejáratnál, valamint a két oldalajtónál rendőrök álltak, akik minden belépőtől jegyet kértek. A vádlottak padja mögött pótiszékeket állítottak fel, hogy a bűnper nyolc vádlottjának helye legyen. A főtárgyalást Pavlovics István törvényszéki elnök vezette, a büntetőtanács tagjai voltak Diamant Ernő dr. és Radovics Szeren törvényszéki bírák. Mint kisegítő bíró Kosztics Jován törvényszéki bíró szerepelt.

A vádat Csulinovics Ferdo dr. államügyész képviselte, Rajcsics Etelka elsőrendű vádlott védelmét dr. Dimitrijevic Drágo és dr. Petrovics Branko ügyvédek látták el, a többi hét vádlottat pedig dr. Katanec Mihovil, Doljanin Sztipan, Pakaski Branko és Gavanszki Alekszandar ügyvédek védtek.

A vádlottak padján ültek: Rajcsics Etelka nyomdatulajdonos, Vardics Sztevan grafikai munkás, Szabó Lajos pék, Kulandzics Andrija földműves, Bogasics György kereskedő, Precics Péra földműves, Rajcsics Iván városi tisztviselő és Prohászka Iván nyomdász.

Pavlovics István elnök a főtárgyalás megnyitása után felvette a nyolc vádlott személyi adatait, majd Radovics Szeren törvényszéki bíró felolvasta a vádirat rendelkező részét, amely hetvenöt pontban foglalja össze a Rajcsics Etelka és társai elleni vádat. Ezután a bíróság kivette az esküt Mandics Nikolától, a Prva Hrvatska Stedionica szubotcai fiókiának igazgatójától és Magdics Mariotól, a Hrvatska Eskomptna Banka főkönyvelőjétől, akik mint könyvszakértők voltak beidézve.

Az elnök bejelentette, hogy a tárgyalásra hatszázötven tanu idéztek be, tekintettel azonban arra, hogy a vádlottak kihallgatása előreláthatólag két napot fog igénybe venni, a bíróság úgy intézkedett, hogy a tanukat csoportonként idézzék be kihallgatás végett és a tanuk első csoportja csütörtökre kapott idézést. Ezután az elnök intézkedésére a

vádlottak Rajcsics Etelka kivételével elhagyták a termet és megkezdődött az elsőrendű vádlott kihallgatása.

Rajcsics Etelka vallomása

Rajcsics Etelka fekete selyemkendőben a fején, sötét ünneplő ruhában állott a bíróság elé. Kezében egy zsebpendőt szorongatott és nyugodtan válaszolt az elnök kérdéseire és minden vádpontra nézve kimerítő felvilágosítást adott. A könyvszakértők a törvényszéki orvosok helyén ültek és előttük feküdt a Buducsnost vaskos főkönyve és pénztári naplója, valamint egész halom tagsági könyvecské. A szakértők a könyvekből kivették Rajcsics Etelka vallomását és minden tételt azonnal átvizsgálták. Maga Rajcsics Etelka is többször felment az emelvényre és a könyvszakértőkkel együtt keresett ki egy-egy vitás tételt.

Pavlovics István elnök először általánosságban kérdezte ki a vádlottat a Buducsnost alapítási körülményei és ügyvezetése felől.

Rajcsics Etelka kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. Maid elmondotta, hogy a Buducsnost megállapítására néhány lelkes adta az iniciatívát. Hatszáz tag felvételét tervezték és a befolyt pénzeket a Prva Hrvatska Stedionicanál akarták megörzész végett elhelyezni. Már régebben alapított egy hasonló társaságot Bunyevdc Lednytársaság név alatt, amely ma is működik. A cél az volt, hogy a tagok kis összeg fejében biztosítsák magukat házasság esetére. A kalkuláció szerint hatszáz tagra volt szükség, amelyek mindegyike négy éven keresztül rendszeresen fizesse a tagiulékot. Az alapítók tizenöt, a tagok pedig tízezer dinár házassági segélyben részesülnek. Az első rendes közgyűlést 1925 szeptember 30-án tartotta meg az egyesület. Minden tag beiratási díj fejében harminc dinárt tartozott lefizetni, ezenkívül az egy évvel később megtartott második rendes közgyűlésen százötven dinárt fizetett be minden tag az alapszabályok jóváhagyásának költségeire. Ez a rendes tagokra vonatkozott, az alapító tagokra más feltételek voltak. Ennek kapcsán megemlítette a vádlott, hogy az alapszabályokat két ízben kellett megváltoztatni és csak harmadszor hagyta jóvá a minisztérium, ami nagy költségekkel járt és kilencvenhét ezer di-

nárt kellett kifizetni különböző egyéneknek alapítási költségek fedezésére. Az egyesület hivatali helyisége Zlatni Jelen 9. szám alatt volt, az egyesület ügykezelését Prohászka Iván vezette. Fizetéses hivatalnokok voltak ezenkívül maga a vádlott, valamint pénztáros, titkár és egy jogtanácsos.

Az elnök: Hogy gondolták maguk, hogy ekkora költségekkel reuzálhatnak. Rajcsics Etelka: Megdolgoztam én azért a pénzért. Nem vagyok én olyan személy, van hálistennek rendes foglalkozásom.

— Mikor fizették ki a segélyt? A házasságkötés napján?

Házasságkötés — részlet-fizetésre

Igen. A házasságkötés napján, mielőtt nálunk megjelentek és igazolták, hogy törvényes házasságra léptek, azonnal kifizettük a segélyt. Protekció nem volt és a kifizetések a jelentkezés sorrendjében történtek. A házasságkötések azonban oly rohamosan szaporodtak, hogy kénytelenek voltunk egyrészt ezért, másrészt pedig, mert a tagok nem fizették pontosan a tagsági díjakat, a házassági segélyek kifizetését részletekben eszközölni. Így hetvenöt párnak kétezer-kétezer dinár segélyt folyósítottunk, mint részletet.

Az elnök ezután husz perc szünetet rendelt el, amelynek leteltével megkezdtek a vádpontok egyenként való letárgyalását. A vádlott részletes felvilágosítást adott minden pontra nézve és kijelentette, hogy mindent az igazgatóság vizsgált meg. Akiknek az iratai rendben voltak, azoknak kiutalványozták a segélyt, akiknek pedig nem voltak dokumentumaik, azoknál nem történt kiutalványozás.

A tárgyalás első napján a hetvenöt vádpont közül tizenhét került sorra és az elnök a tárgyalást délután fél kettőkor azzal szakította félbe, hogy azt szerdán reggel fél kilenckor folytatják. Előreláthatólag a második tárgyalási nap nagyrészt is Rajcsics Etelka kihallgatása fogja kitölteni.

Itt említjük meg, hogy a tárgyalást vezető Pavlovics István törvényszéki elnök felhívja a tanukat, hogy a tárgyalásra hozzák magukkal tagsági könyvecskéjüket.

Tilos a női kiszolgálás

A szubotici rendőrség razzit tartott a szórakozó-helyeken és negyvenkét nőt állított elő

A belügyminiszter egy régebbi rendelkezésével megtiltotta, hogy a kávéházak, vendéglők és korcsmák női zenészeket, vagy pincérlányokat alkalmazzanak. A belügyminiszter rendelkezését a legtöbb helyen nem tartották be és így sok szubotici korcsmában és kávéházban nők végezték a kiszolgálást és egyes helyeken női zenekarok működtek.

Hétfőn éjjel a szubotici rendőrség erkölcsvédelmi osztálya váratlanul általános razzit tartott a szubotici kávéházakban, vendéglőkben és korcsmákban. A razzia során a detektívek negyvenkét nőt állítottak elő a rendőrségre. Ezek közül huszonkét nő nem szubotici illetőségű és ezeket illetőségi helyükre toloncolják.

Prodanovics Mladen rendőrkapitány kedden délelőtt itélkezett a letartóztatott nők felett és a negyvenkét nőt öt naptól harminc napig terjedő elzárásra ítélte.

Színházibotrány Bécsben

Miért mondott fel Schalk Ferenc, az állami opera igazgatója egy híres énekesnőnek?

Bécsből jelentik: Szenzációs botrány foglalkoztatja néhány nap óta az osztrák főváros előkelő társaságait és művész-társadalmát.

A Staatsoper kiváló művésznője, Bauer-Pilecka Olga, aki tíz év óta tagja a bécsi operaháznak, néhány hónap előtt meglepetésszerűen értesítést kapott az állami színházak igazgatóságától, hogy lejárató szerződését nem újítják meg. A felmondás híre csakhamar elterjedt és mindenütt nagy meglepetést keltett, mivel Bauer-Pilecka Olga a Staatsoper egyik leghasználhatóbb és legtöbbet foglalkoztatott tagja, aki Anday Piroskával és Olszewska Máriával felváltva a vezető alt-szerepeket énekl.

Ettől eltekintve azonban a legnagyobb ritkaság, hogy a Staatsoper nem újítja meg olyan tagjának szerződését, aki már tíz esztendő óta a színház kötelékében és pályájának zenitjén van. Bauer-Pilecka Olga, aki egyébként Bauer A. Bernhard dr.-nak, a neves bécsi nőgyógyásznak, a »Wie bist Du Weibe?« című nagy feltűnést keltett, magyar nyelven is megjelent könyv szerzőjének felesége, nem is nyugodott be a

felmondásban, hanem pert indított az állami színházak igazgatósága ellen. Ugyanakkor a Bühnenerverein, az osztrák színészek szakszervezete is beavatkozott az ügybe és tiltakozását jelentette be a felmondással szemben.

Amikor az állami színházak igazgatósága tudomást szerzett a művésznő perirátának tartalmáról, egyezkedési tárgyalásokba bocsátkozott vele. Bauer-Pilecka Olga azonban az igazgatóság ajánlatát nem találta kielégítőnek, mire a tárgyalások megszakadtak és Bauer-Pilecka Olga végleg elhatározta, hogy a bíróság előtt fedi fel elbocsátásának okait. Bauer-Pilecka Olga a bíróság előtt azt akarja bizonyítani, hogy Schalk Ferenc, a Staatsoper igazgatója azért mon-

dott fel neki, mivel szerelmi ajánlatait nem hallgatta meg. Három év előtt Schalk igazgató állítólag erőszakoskodott irodájában a művésznővel, aki azonban erőlyesen védekezett. Schalk igazgató állítólag azóta is üldözte szerelmes ajánlataival, Bauer-Pilecka Olgát és miután látta, hogy kísérletei nem jártak eredménnyel bosszúból nem újította meg a lejárató szerződést, hanem felmondó levelet küldött neki.

Az osztrák főváros társadalmi és művészi köreiből feszült várakozással tekintenek az ügy kimenetelére. Kétségtelen ugyanis, hogy Schalk igazgatónak távoznia kell a Staatsoper éléről, ha Bauer-Pilecka Olga állításait be tudja bizonyítani.

Tíz év alatt tizenkétfélmillió fontot költöttek el a cionista-mozgalomra

Szokolov Nachum nyilatkozata Palesztináról és a cionista mozgalomról

Beogradból jelentik: Szokolov Nachum a cionista mozgalom végrehajtóbizottságának elnökét Beogradban az államfőket megillető tisztelettel fogadták. Vučković Velja miniszterelnök és Sumenković Ilja helyettes külügyminiszter fogadta a cionista mozgalom vezérét, akinek beogradi látogatása bizonyos diplomáciai akciókkal állott összefüggésben. Nachum Szokolov arra kérte a jugoszláv kormányt, hogy a cionista mozgalmat a Népszövetség előtt részese támogatásban. Jugoszlávia a háború után már számos esetben tanújelét adta annak, hogy a Palesztina-mozgalmat támogatja, sőt néha Pasics Nikola miniszterelnök anyagi támogatást is nyújtott a cionista mozgalomnak.

Nachum Szokolov fogadta a beogradi újságírókat és közöttük a Bácsme gyei Napló munkatársát és az újságírók előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A cionizmus kérdésével a Népszövetség is foglalkozik és mivel Jugoszlávia már annyiszor tanújelét adta a Palesztina-mozgalom iránti érdeklődésének szükségesnek tartottam, hogy Jugoszlávia külügyminiszterét és miniszterelnökét bizonyos fontos dolgokról informáljam.

Szokolov Nachum ezután arról a nagy kultur munkáról beszélt, amelyet a cionisták Palesztinában folytatnak.

— Három nagy kultúra találkozik ma Palesztinában. A zsidó, az arab és az angol és ezen a három nyelven történik

a palesztinai adminisztráció vezetése is. Jeruzsálemben a zsidóknak sikerült a községtanácsban többséget kapni és a Jeruzsálemi községtanács elnöke most zsidó ember. Bár Palesztinában nem fontos, hogy valamely nemzetiség többségben vagy kisebbségben van-e, mindenkit egyforma jogok illetnek meg. Mi nem akarunk Palesztinában asszimilálni. A zsidó telepesek kint dolgoznak a falvakon, községeket építenek, városokat emelnek. Jeruzsálemet multunk múzeumának tartjuk és Jeruzsálemhez nem is nyultunk hozzá. Mi Palesztinába kulturát viszünk be, mert ott akarjuk felépíteni a mi országunkat. Már eddig is megmutattuk a világnak, hogy mire vagyunk képesek.

— Amikor munkánkat elkezdtük — folytata a cionista-vezér — csak annyit tudtunk, hogy a világon nagyon sok zsidó van, akik visszaakarnak menni az óhazába. A zsidók a világ minden részében nagyon sokat szenvedtek és nem lehet csodálni, hogy visszaakarnak térni őseik földjére. A zsidók támogatására a multban nagyon sok pénzt költöttek el, anélkül, hogy ezzel a zsidók szenvedéseit enyhítették volna. Mi nem kalandot akarunk csinálni, hanem komoly országot akarunk teremteni magunknak. Nekünk az új országban nincsen katonaságra, sem tengerészetre szükségünk. Még egyszer hangsúlyozom, hogy mi nem vagyunk zsidó nacionalisták, köztünk Palesztinában csak osztály különbségek vannak. A szovjet mégis üldöz bennün-

ket — teszi hozzá mosolyogva — mert a szovjet ellensége minden nemzeti mozgalomnak.

— A jugoszláv telepesek Cseda községben, Jaffa közelében helyezkedtek el, ahol valamennyien földműveléssel foglalkoznak és mondhatom, igen nagy megbecsülésnek örvendenek. A Palesztina-mozgalomra mi tíz esztendő alatt tizenkétfélmillió fontot költöttünk el. A jugoszláv zsidók 1928-ban kétezeröttszáz font sterlinget akarnak a Palesztina-mozgalomra áldozni. Palesztinában jelenleg százötvenezer zsidó él, akiknek a fele már telepes. Ezek a telepesek — ezt európai utazók is megállapították — igen nagy munkát végeztek el, hiszen a terméketlen földet törték fel és kulturát vittek oda, ahol már majdnem kétezer esztendeje nem volt kultúra.

! Szokolov Nachum ezzel befejezte beszélgetését az újságírókkal, akikől szívélyes búcsút vett.

Vesztett kutyák Szubotica környékén

Hatszáz szubotici lakost büntetett meg a rendőrség az ebzárlat megszegése miatt

A szubotici rendőrkapitányság illetékes osztályához a köri és külteleki rendőrbiztosoktól mindennap érkeznek jelentések, hogy a szigorú ebzárlat ellenére a város területén még mindig veszett kutyák garázdálkodnak. A rendőrség megállapította, hogy amióta ebzárlatot rendeltek el, sokkal több veszett kutya veszélyezteteti a járókelők épségét, mint az ebzárlat előtt. A közönség nem tartja be a rendőrség rendelkezését és ennek tudható be, hogy a veszett kutyákat még mindig nem lehetett kiirtani, sőt számuk emelkedett.

Prodanovics Mladen rendőrkapitány, a kihágási osztály vezetője közölte a Bácsme gyei Napló munkatársával, hogy két hét alatt hatszáz szubotici lakost büntetett meg, mert a rendelet ellenére nem tartották megkötve a kutyákat.

A rendőrség rendelkezését különösen a külteleki lakosság nem tartja be. Így a Halasi szőlők között egy veszett kutya három kóbor kutyát megmarta. Radonovácon egy veszett kutya az összes szomszédos házak kutyáit megmarta és hasonló esetet jelentettek Palicsról is. A rendőrbiztosok jelentése szerint minden esetben sikerült kiirtani a veszett kutyákat. A rendőrség újból figyelmezteti a közönséget a rendelet szigorú betartására és egyben intézkedés történt, hogy Radonovács, Palics és a Halasi szőlők összes kutyáit irtás ki.

Tavaszdal

Irtá: Illés Endre

Akkor este éppen a Walkürt játszótlak.

Fenn a színpadon a tavaszi szél már felszakította Hunding házának ajtaját és a zenekarból meleg ivben szökött fel a szerelem motívuma: az első felvonás a vége felé közeledett.

Sieglinde remegve bujt fekvőhelyére s a híres tenorista, aki Siegmundot játszotta, énekelni kezdte a tavaszdalt.

Csillogó, máglyás szemek vigyázták a színpadot. A dal szinesedett, zugott, mélyült s a szavak, ott lenn a nézőtérben, a szívekbe hulltak.

Forgács lopva oldalt fordult és felpillantott az egyik emeleti páholy felé. Ragyogó, fehér asszonykéz világított a páholy sötétbáronny peremén. Már percek óta nézte az asszonyt, kutatta az arcát s kereste a szemét.

A zenekarban halkán visszatért a tavaszdal.

Siegmund felkapta Sieglindét s kirohant vele a tavaszi éjszakába. Éles, sötét akkord zárta le a felvonást, a függöny lehullt.

— Ő lenne? — tündökött Forgács és az asszonyra gondolt.

A kigyulladó lámpák sugárözönében szeme egy pillanatra elkapta az asszony szemét.

— Ó! — dobant piros igenléssel a szíve.

Kisietett a nézőtérrel s az emeleti páholyra fordult. Hármával-négyével ugrotta át a lépcsőket.

Tíz éve nem látta: tavaszdal volt életében ez az asszony.

Nyolcadik gimnáziumban kerültek össze, osztálytársak voltak s boldog-boldog szerelmesek. Az a fulladt, fiatal szerelem volt, amely olyan, mint egy nagy rohanás, hegynek felfelé, ziháló tüdővel, tavaszi délutánban. Meddig jutunk és mi marad el utófényen? — nem fontos. Tízennyolc év szerelme volt: szép, ragyogó, öntudatlan.

Egy áprilisi vasárnap ibolyát kerestek a friss tavaszban.

Magukban voltak, süttött a nap, — és ekkor megfogadták: soha-soha nem felejtik el egymást.

— Soha!

Amikor Forgács felért az emeleti folyosóra, már régen, évek óta elfeledkezett erről az áprilisi vasárnapdélről, de évek múlva is érezte, tudta, fojtogatta: valami mondanivalója, törlesztetlen adósága, még nem élt szépsége maradt még a régi tavaszban.

Benyitott a páholyba.

Ott ült az asszony, ragyogva, tündöklőn, szívet marcangoló szépen. Az ajtónyílásra várakozva fordult hátra.

Forgács ránézett.

Ebben a pillanatban a nyelvén zsibongott az egész fiatalság.

Még két férfi volt a páholyban.

S hogy az asszony az első pillanatok után is, értetlenül, csodálkozva nézte, félszegen kezdte:

— Csókolom a kezét... Emlékszik még rám, Éva?

Mosolyogva, magyarázón lépett előbbre: — Osztálytársak voltunk...

Szívéen átrohant az április.

— Nyolcadikban, — fejezte be halkán. És aláhuzta a szót: mintha az sokat, nagyon sokat jelentene. Ez az egyszerű szó: nyolcadikban.

Az asszony kissé elhúzta a száját.

— Osztálytársak?

Csend volt.

— Ez érdekes...

Közömbös, unott, színtelen volt a tíz év visszhangja.

Forgács megzavarodva, hitetlenkedve erőltette:

— Csak emlékszik még?

Az asszony arcára kirajzolódott az unottság. Látszott: kötelességszerűen, illetlenül motogni kezd az emlékei között.

Rá-ránézett Forgácsra:

— Ki is... ki is maga?...

Forgács nem felelt.

Mélyre, nagyon mélyre zuhant pillanatok alatt.

A két férfi gunyosan mosolygott.

Égette ez a mosoly, égették a szavak, sajgott a frissen szerzett seb.

Igy... így el tudnak mulni egynémely dolgok? A legszebb dolgok?

Az asszony felvetette a fejét:

— Tudom már!

S a szeme villant.

— A Laci... A... a Hartmann Laci... ugy-e?

Fáradtan mondta:

— Nem.

— Nem?... Igazán nem?... Akkor... várjon csak... ott... a második padszélen ült... most már emlékszem...

Kozma Gyula!

Várt egy pillanattig.

— Eltálatam?

— Nem.

— Bíró Sanyi?

— Nem.

— Hát... hát ki lehet akkor maga?

— Nem emlékszik már semmire?

— Bocsásson meg... ugy elfeledkeztem ezekről a régi dolgokról... a fiuk... istenem... oly messze van... olyan kedvesek voltak... mind-mind... De várjon! Egy percre még! Rögton eszembe jut...

Csend volt.

A két férfi elfordult.

Forgács lehajította a fejét: oltogatta, dugdosta az emlékeit.

Kissé szégyelte is magát.

Visszacsengtek fülebe a régi szavak. A fogadkozások, az eskük, a séták, a csókokra fult sirások.

— Soha, soha!

Csengettek.

A földszinten erősödni kezdett a zsongás, mindenki a helyére igyekezett.

Az asszony felkapta a fejét, diadalmanan ragyogtak a szemei.

— Oleassák Károly!?

A szünetnek vége volt: felelni kellett.

Forgács meghajolt.

Fájt-fájt a feje és céltalannak érezte ezt az egész beszélgetést.

Megfogta az asszony kezét, megcsókolta az ujjait s halkán, elrekedve vállalta ezt az idegen, ismeretlen nevet: Oleassák Károly?

— Igen!

Élete legígyáldalmasabb hazugsága volt.

Azután visszament a földszintre, leült a helyére, ideje sem jutott hátra-

nézni: már kezdődött a második felvonás.

Vajdasági mentőtanuk jelentkeznek a rablógylökosságekért letartóztatott volt kovini mészáros mellett

Egy szubotcai fogházor és egy noviszadi gazdálkodó bizonyítják, hogy Dukics nem azonos Langa rablóvezérrel

A beogradi rendőség a napokban, mint megirtuk letartóztatta Dukics Radován beogradi mészárosot, akit azzal gyanúsítanak, hogy azonos Langa Pletyás Szteván rablóvezérrel, a likai és boszniai hegyek rémével.

Dukics Radován, akinek Beograd külvárosában van hentesüzlete, egy csendőr jelentette fel, aki magán szorgalomból nyomozva megállapította, hogy a jó módu mészárosmester nagyon hasonlít a rettegelt haramiára. A csendőr tovább nyomozott és amikor azt hitte, hogy elegendő bizonyíték van a kezében, feljelentette Dukicsot, akit a rendőség le is tartóztatott. A szörnyű váddal terhelt mészáros, aki tagadta a büncselekményeket, Bikácsra szállították, hogy megállapítsák bűnös-e, vagy egy véletlen hasonlatosság áldozata.

A szenzációs letartóztatásról a beogradi lapok nagy cikkeiben számoltak be, sőt a mészáros fényképét is leközlözték. A Bácsmegeyi Napló is megírta az esetet és a cikk nyomán értesült a vajdasági közönség Dukics letartóztatásáról. Dukics ugyanis, mint vallomásában elmondotta, Langa rablóvezér garázdálkodása idején orosz fogságban volt, a háborút megelőzőleg pedig a bácskai Kovin községben dolgozott, ahol mészárszéke volt és csak később költözött Beogradba. Dukicsot ílymódon a Vajdaságban is ismerik és a cikk nyomán a Bácsmegeyi Napló leveleket kapott, iról bizonyítékokat sorakoztatnak fel Dukics ártatlansága mellett.

Legérdekesebb Petrovics Nikola szubotcai fogházornek a Bácsmegeyi Napló szerkesztőségéhez küldött levele, amely a következőképen hangzik:

A Bácsmegeyi Napló tekintetes szerkesztőségének

Szubotica

A Bácsmegeyi Napló 1928 március tizenharmadiki számában a hatodik oldalon »Tíz év előtt rablógylökosság gyanúval letartóztatott egy volt kovini mészáros« főcím és »Azzal vádolják, hogy azonos Langa likai rablóvezérrel« alcím alatt cikket közölt, melyre az igazság és Dukics Radován érdekében kérem a következők közlését:

Igaz, hogy Dukics Radován Dolyana községben, a donja-lopacski kerületben a Primorsko Krajska tartományban született, ugyanott, ahol Pletyás Szteván »Langa« rablóvezér. De Dukics és Pletyás külön személyek és más-más családból valók Dukics Radován Dukics György fia, míg Pletyás Szteván apját Obradovics Rádának hívták. Dukics családját gyermekkorom óta jól ismertem, mert én is abban a községben születtem. Bizonyítani tudom, hogy Dukics, aki földim és akiről szó van, a világháborúban orosz fogságba került, ahonnan 1923-ban nősen tért vissza és egy bácskai községben nyitott üzletet.

Allítom és tudom, hogy itt egy borzalmas félreértésről van szó. Dukicsot olyan büncselekményekkel vádolják, amiket nem ő, hanem Langa a hirtedtt rablóvezér követett el és akivel Dukicsnak semminemű összeköttetése nem volt. Igaz, hogy keittjük között van némi hasonlatosság, de ha én láthatnám egyiket és másikat, felismerném a bűnöst, mert Dukicsot nagyon jól ismerem. A felsoroltakon kívül más bizonyítékaim is vannak, amelyekkel Dukics Radován ártatlanságát igazolni tudom.

Megköszönve szerkesztő ur sziveségét, tudatom azt is, hogy állításaimat a bíróság előtt is bizonyítani tudom. Maradok tisztelettel:

Petrovics J. Nikola
szubotcai fogházor.

A Bácsmegeyi Napló noviszadi munkatársa kedden beszélgetést folytatott Vujics Zsiván noviszadi gazdálkodóval, aki személyesen ismeri a letartóztatott Dukicsot. Vujics a következőket mondta:

— Meglepett az a hír, hogy Dukicsot Langának tartják. Dukicsot még gyerek kora óta ismerem és így teljesen kizártnak tartom a vádat. Ugyanis én 1908-ban a szerémségi Maradik községben voltam mészáros, amikor a Privrednik kéresemre egy kis likai gyereket küldött hozzám inasnak. Látván, hogy a gyerekek okos és értelmes, magamnál tartot-

tam egész 1912-ig, amíg fel nem szabadult. Dukics, mint segéd egy jó barátomnál Karlovcán dolgozott egész a világháború kitöréséig, mikor bevonult katonának. Később orosz fogságba esett,

ahonnan többször kaptam tőle levelet. A fogságból való visszatérése után 1923-ban meglátogattam feleségével, akit Oroszországból hozott magával. Pár napig magamnál tartottam őket, mert nagyon szerettem becsületes volt inasomat. Nemsokkal azután Dukics Kovil községben nyitott mészárszéket, majd 1924. nyarán Beogradba költözött. Beogradból többször meglátogattam és elmondta, hogy üzlete nagyon jól megy. Meg mernék esküdni arra, hogy Dukics teljesen ártatlan. Még ma jelentkezni fogok a noviszadi rendőrségnél, hogy mindezt jegyzőkönyvbe mondjam és ha szükséges, személyesen fogok leutazni Bihácsra, ahova Dukicsot szembesítés

miatt leszállították, hogy igazoljam a vád teljes alaptalanságát.

Dukicsot, mint Beogradból jelentik, Bihácsra szembesítették Langa rablóbandájának régebben elfogott tagjaival. A szembesítés izgalmas jelenetek között folyt le. A börtönből elővezetett rablók egyenként léptek Dukics elé, aki sápadtan és reszkette állt előttük. A rablók meglepődve néztek Dukicsra, de kijelentették, hogy noha a hasonlatosság nagy, nem biztosak abban, hogy Langával állnak szemközt. Egyébként a rendőség táviratilag Bihácsra kérte Langa rablóvezér Likában élő feleségét és ettől a szembesítéstől döntő fordulatot várnak a hatóságok.

Károly extrónörökös igény tart a román trónra

Mindjobban kiélesednek a belpolitikai viszonyok Romániában

Párizsból jelentik: Bukarestből jelenti a Petit Parisien, hogy Románia belpolitikai viszonyai végzetesen kiélesedtek.

A nemzeti parasztpárt Maniu vezetése alatt el van tőkélve arra, hogy mindenáron és minden eszközzel magához ra-

gadja a hatalmat és ha ez törvényes uton egy hónapon belül nem sikerül, akkor

a parasztpárt felajánlja szolgálatait Károly hercegnek.

A lap értesülése szerint

Károly extrónörökös legutóbb leve-

let intézett Bratianu Vintilla miniszterelnökhöz, akinek értésére adta, hogy trónigényéről nem mond le és jogát érvényesíteni fogja.

Romániában Károly herceg levele és a nemzeti parasztpárt magatartása miatt igen izgatott a hangulat.

Megkezdődött a Buducsnost-per tárgyalása a szubotcai törvényszéken

Az első nap Rajcsics Etelkát hallgatta ki a bíróság — A kiházasítási egyesület elnöknője ártatlanságát hangoztatta és részletes felvilágosítást adott az egyesület működéséről

Hatszázötven tanu kapott idézést a főtárgyalásra

A szubotcai törvényszéken, mint már jeleztük, kedden kezdődött a Buducsnost kiházasítási egyesület vezetői ellen indított bűnper főtárgyalása. Hosszadalmas vizsgálati eljárás előzte meg az ügy főtárgyalásának kitűzését és maga a tárgyalás a nagy bűnpernek külsőségeivel kezdődött. A főtárgyalásra hatszázötven tanu volt beidézve, emiatt belépőjegyeket csak korlátozott számban adtak ki. A főbejáratnál, valamint a két oldalajtónál rendőrök álltak, akik minden belépőtől jegyet kértek. A vádlottak padja mögött pötszékeket állítottak fel, hogy a bűnper nyolc vádlottjának helye legyen. A főtárgyalást Pavlovics István törvényszéki elnök vezette, a büntelőtanács tagjai voltak Diamant Ernő dr. és Radovics Szreten törvényszéki bírák. Mint kiegészítő bíró Kosztics Jován törvényszéki bíró szerepelt.

A vádat Csulinovics Ferdo dr. államügyész képviselte, Rajcsics Etelka elsőrendű vádlott védelmét dr. Dimitrijevic Drágó és dr. Petrovics Brankó ügyvédek látták el, a többi hét vádlottat pedig dr. Katanec Mihovil, Doljanin Sztipan, Pakaski Brankó és Gavanszki Alekszandar ügyvédek védtek.

A vádlottak padján ültek: Rajcsics Etelka nyomdatulajdonos, Vardics Sztevan grafikai munkás, Szabó Lajos pék, Kulundzics Andrija földműves, Bogasics György kereskedő, Precics Péra földműves, Rajcsics Iván városi tisztviselő és Prohászka Iván nyomdász.

Pavlovics István elnök a főtárgyalás megnyitása után felvette a nyolc vádlott személyi adatait, majd Radovics Szreten törvényszéki bíró felolvasta a vádirat rendelkező részét, amely hetvenöt pontban foglalja össze a Rajcsics Etelka és társai elleni vádat. Ezután a bíróság kivette az esküt Mandics Nikolától, a Prva Hrvatska Stedionica szubotcai fiókiának igazgatójától és Magdics Mariotól, a Hrvatska Eskomptna Banka főkönyvelőjétől, akik mint könyvszakértők voltak beidézve.

Az elnök bejelentette, hogy a tárgyalásra hatszázötven tanu idéztek be, tekintettel azonban arra, hogy a vádlottak kihallgatása előreláthatólag két napot fog igénybe venni, a bíróság úgy intézkedett, hogy a tanukat csoportonként idézzék be kihallgatás végett és a tanuk első csoportja csütörtökre kapott idézést. Ezután az elnök intézkedésére a

vádlottak Rajcsics Etelka kivételével elhagyták a termet és megkezdődött az elsőrendű vádlott kihallgatása.

Rajcsics Etelka vallomása

Rajcsics Etelka fekete selyemkendőben a fején, sötét ünneplő ruhában állott a bíróság elé. Kezében egy zsebkezdőt szorongatott és nyugodtan válaszolt az elnök kérdéseire és minden vádpontra nézve kimerítő felvilágosítást adott. A könyvszakértők a törvényszéki orvosok helyén ültek és előttük feküdt a Buducsnost vaskos főkönyve és pénztári naplója, valamint egész halom tagsági könyvecské. A szakértők a könyvekből kivették Rajcsics Etelka vallomását és minden tételt azonnal átvizsgálták. Maga Rajcsics Etelka is többször felment az emelvényre és a könyvszakértőkkel együtt keresett ki egy-egy vitás tételt.

Pavlovics István elnök először általánosságban kérdezte ki a vádlottat a Buducsnost alapítási körülményei és ügyvezetése felől.

Rajcsics Etelka kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. Maid elmondotta, hogy a Buducsnost megállapítására néhány lelkes adta az iniciatívát. Hatszáz tag felvételét tervezték és a befolyt pénzeket a Prva Hrvatska Stedionicanál akarták megörzész végett elhelyezni. Már régebben alapított egy hasonló társaságot Bunyevdc Lednytársaság név alatt, amely ma is működik. A cél az volt, hogy a tagok kis összeg fejében biztossá magukat házasság esetére. A kalkuláció szerint hatszáz tagra volt szükség, amelyek mindegyike négy éven keresztül rendszeresen fizesse a tagjárszékát. Az alapítók tizenöt, a tagok pedig tízezer dinár házassági segélyben részesülnek. Az első rendes közgyűlést 1925 szeptember 30-án tartotta meg az egyesület. Minden tag beiratási díj fejében harminc dinárt tartozott lefizetni, ezenkívül az egy évvel később megtartott második rendes közgyűlésen százötven dinárt fizetett be minden tag az alapszabályok jóváhagyásának költségeire. Ez a rendes tagokra vonatkozott, az alapító tagokra más feltételek voltak. Ennek kapcsán megemlítette a vádlott, hogy az alapszabályokat két ízben kellett megváltoztatni és csak harmadszor hagyta jóvá a minisztérium, ami nagy költségeket járt és kilencvenhét ezer di-

nárt kellett kifizetni különböző egyéneknek alapítási költségek fedezésére. Az egyesület hivatali helyisége Zlatni Jelen 9. szám alatt volt, az egyesület ügykezelését Prohászka Iván vezette. Fizetési hivatalnokok voltak ezenkívül maga a vádlott, valamint pénztáros, titkár és egy jogtandanos.

Az elnök: Hogy gondolták maguk, hogy ekkora költségekkel reuzálhatnak. Rajcsics Etelka: Megdolgoztam én azért a pénzért. Nem vagyok én olyan személy, van hálistennek rendes foglalkozásom.

— Mikor fizették ki a segélyt? A házasságkötés napján?

Házasságkötés — részlet-fizetésre

Igen. A házasságkötés napján, mielőtt nálunk megjelentek és igazolták, hogy törvényes házasságra léptek, azonnal kifizettük a segélyt. Protekció nem volt és a kifizetések a jelentkezés sorrendjében történtek. A házasságkötések azonban oly rohamosan szaporodtak, hogy kénytelenek voltunk egyrészt ezért, másrészt pedig, mert a tagok nem fizették pontosan a tagsági díjakat, a házassági segélyek kifizetését részletekben eszközölni. Így hetvenöt párnak kétezer-kétezer dinár segélyt folyósítottunk, mint részletet.

Az elnök ezután husz perc szünetet rendelt el, amelynek leteltével megkezdtek a vádpontok egyenként való tárgyalását. A vádlott részletes felvilágosítást adott minden pontra nézve és kijelentette, hogy mindent az igazgatóság vizsgált meg. Akiknek az iratai rendben voltak, azoknak kiutalványozták a segélyt, akiknek pedig nem voltak dokumentumaik, azoknál nem történt kiutalványozás.

A tárgyalás első napján a hetvenöt vádpont közül tizenhét került sorra és az elnök a tárgyalást délután fél kettőkor azzal szakította félbe, hogy azt szerdán reggel fél kilenckor folytatják. Előreláthatólag a második tárgyalási nap nagyrészt is Rajcsics Etelka kihallgatása fogja kitölteni.

Itt említjük meg, hogy a tárgyalást vezető Pavlovics István törvényszéki elnök felhívja a tanukat, hogy a tárgyalásra hozzák magukkal tagsági könyvecskéjüket.

HIREK

— **Japán gazdasági delegáció Beogradban.** Beogradból jelentik: Kedden Beogradba érkezett a japán gazdasági szervezők egy küldöttsége, amely meglátogatta a kereskedelmi, gyáripari és kisipari kamarát. A japánok a jugoszláv gazdasági intézményeket tanulmányozták és még egy napig Beogradban maradtak és tanulmányutjukat folytatják Nyugateurópa felé. A japán delegáció április végén tér vissza Tokióba.

— **Megérkezett Genbe a leszerelési konferencián résztvevő orosz delegáció.** Genből jelentik: A március 15-ikén kezdődő leszerelési konferenciára kiküldött orosz delegáció tagjai kedd reggel megérkeztek Genbe. Litvinov helyettes külügyi népbiztos vezeti a delegációt, amelynek tagjai Lunacsarszki, Jegorjev tengernagy, Pugacsev tábornak, Borisz Stein, ezenkívül több titkár egészíti ki a delegációt.

— **Románia mégis megkapja a nemzetközi kölcsönt.** Párisból jelentik: Newyorki jelentés szerint a Wall Streeten olyan hírek terjedtek el, hogy a londoni, párisi és newyorki piacon rövidesen hatvanmillió dollár összegben kölcsönkötvények kerülnek kibocsátásra a román valuta stabilizálására. A nemzetközi kölcsönt hír szerint az Angol Bank, a Francia Bank és a newyorki Federal Reserve Bank bocsátja ki. A francia nemzeti bank vezetőjének newyorki útja a kölcsöntárgyalásokkal függ össze és az említett bankok kiküldik megbízottait Bukarestbe is.

— **Andrics Tivadar beszámolója Baranyában.** Batináról jelentik: Vasárnap délután Batinán nagy népgyűlés keretében tartotta beszámolóbeszédét dr. Andrics Tivadar nemzetgyűlési képviselő. A gyűlésen több mint kétezer ember vett részt, nemcsak radikálpártiak, hanem a többi pártok hívei is, valamennyien nagy érdeklődéssel és helyesléssel hallgatták végig a képviselő beszédét. A gyűlés résztvevői nagy ünneplésben részesítették Andrics Tivadart. Este a képviselő Csuzán résztvevő a baranyai szerb népgyűlés estélyén, ahol a legnagyobb egyetértésben mulattak együtt szerbek és magyarok. A magyar lányok sunadiai öltözetben előbb a szerb kólot, majd magyar viseletben magyar táncot mutattak be.

— **Időjárás.** A Meteorológiai Intézet jelentik: Csapadékhiány mellett a felhőzet csökkenése és helyenként erősebb éjjeli lehűlés valószínű.

— **Március 27-ikén ül össze az új lengyel parlament.** Varsóból jelentik: A most megválasztott képviselőház első ülését március 27-ikére hívták össze. A megnyitót ültést a volt királyi palotában tartják meg, amely most a köztársasági elnök székhelye. A legnagyobb tájékozatlanság uralkodik még afelől, hogy ki lesz a képviselőház marsallja. Az elnöki tiszttség legkomolyabb jelöltje Dasinszky szocialista vezér.

— **Hetvenkét halottat ástak ki eddig a santesi romok alól.** Rio de Janeiroból jelentik: A hegyesuszamlás által részben elpusztult Santesban eddig hetvenkét holttestet ástak ki a romok és a sziklatörmegék alól, köztük huszonhárom gyermek holttestét. Kétezer önként jelentkező polgár dolgozik a romok eltakarításán, de azzal számolnak, hogy ez a munka még egy hetet fog igénybe venni.

— **A közegészségügyi miniszter négy közegészségügyi adónemet akar éltelbepíteni.** Beogradból jelentik: A közegészségügyi miniszter a költségvetési törvény tárgyalása alkalmával bejelentette, hogy a közegészségügyi minisztériumban négy új törvényjavaslaton dolgoznak. A miniszter meg akarja adóztatni a nőtlen embereket és a gyermektelen családokat. A nőtlen férfiak száma Jugoszláviában 400.000, a gyermektelen családok száma pedig 380.000. Azonkívül a miniszter a dohányra illetéket akar kivetni, valamint 5%-kal akarja felemelni az alkoholos italok fogyasztási adóját. Ezeket az adónemeket a nemzeti egészségügyi alap fejlesztésére akarja a közegészségügyi miniszter fordítani.

A névreszóló koronabonokat elfogadják adófizetésre

Eredménnyel járt a vajdasági radikális képviselők akciója

Beogradból jelentik: A vajdasági radikális képviselők intervenciójára a pénzügyi törvénybe pótvajdaslatot vesznek fel, amely szerint a névre szóló koronabonokat — a megjelölt tulajdonostól — **korlátlan mennyiségben elfogadják adófizetésre.**

Ez a javaslat a vajdasági lakosság régi sérelmét orvosolja, mert nagyon sok szegény ember tulajdonában vannak ilyen husz százalékos bonnokok, amelyeket a korona bankjegyek beváltásakor adták ki és azóta gyümölcsötlenül heverték és senki sem tudta mi lesz a sorsuk.

— **Három nap alatt két gyermeke halt meg.** Szentáról jelentik: Csizmadia Illés Kadvány-telepi lakosnak pénteken hunyt el fél éves gyermeke, a csecsemő halálát gyomorgöres okozta. Vasárnap meghalt öt éves kis lánya, Erzsébet. Az ügyészség utasítására a kis holttestet Davidovics Bogdán járásbíró, dr. Borgyoski Milivoj főorvos, dr. Vajda Lajos városi orvos és Berkovics Béla járásbírói irodátiszt hűtőn felboncolták és megállapították, hogy a halált tüdőgyulladás okozta. A szerencsétlen szülők iránt az egész városban óriási részvét nyilvánul meg.

A népszövetségi kölcsön következtében megduplázódik a bolgár nemzeti bank ércfedezete. Szófiából jelentik: A népszövetségi kölcsön lebonyolításának politikai akadályai elhárultak. Ljapcsev miniszterelnök bejelentette, hogy legközelebb sikerül megkapni a kölcsönt és ezzel a bolgár nemzeti bank ércfedezete megduplázódik. A nemzeti bank önállóságát nem kell feláldozni, mert a Népszövetség beírta azzal, hogy a bank mellé pénzügyi szaktanácsadókat rendel ki. A valutát úgy fogják stabilizálni, hogy százharminyeve leva lesz egy dollár.

— **Misszionárius előadás Afrikáról.** Noviszadról jelentik: Chlebum evangélikus misszionárius szerdán este nyolc órakor a noviszadi evangélikus egyházközség termében előadást fog tartani Afrikáról. Az előadást vetített képek fogják illusztrálni.

— **Súlyos influenzajárvány egy szerémségi községben.** Noviszadról jelentik: Dr. Markovics Lázár egészségügyi felügyelő és dr. Schwartz Péter, a noviszadi kórház epidemológia osztályának főorvosa vasárnap kün járta a szerémségi Lestin és Sot községekben, ahol, mint ismeretes, több vörhenybetegedés fordult elő, de orvos nem volt és tartani lehetett attól, hogy a súlyos esetek járvánnyá fognak elajulni. Dr. Markovics és dr. Schwartz a helyszínen megállapították, hogy a vörhenyes megbetegedések száma apadóban van és az újabb előfordult és szintén vörhenynek gondolt esetek tüdőgyulladásos szövődményt influenzaznak bizonyultak. A járásorvos, mint ismeretes, eddig azért nem látogatta elég sűrűn a veszélyeztetett községeket, mert költségeire nem volt fedezet, az egészségügyi felügyelőnek azonban mostani látogatása alkalmával sikerült a járványtól fenyegetett községek előjárásával olyan megállapodást létesíteni, hogy a községek hetenként kétszer kocsi bocsátanak a járásorvos rendelkezésére, addig is, amíg az orvosi ellátás kérdését költségvetésileg nem rendezik.

— **Adal szegényasszonyok a szentái főszolgabírósgtól kértek segítyt.** Szentáról jelentik: Tizenegy adal asszony gyalogolt kedden Horváth Rozália vezetésével Szentára, ahol felkeresték a főszolgabíró. Mindnek négy-öt gyermeke van, némelyiknek két-három fia szolgál a katonaságnál. A deputáció vezetője előadta, hogy milyen iróztatós nyomorban, éhségben sanylódnak, teljesen munkanélkül tengődnek már hónapok óta. Azelőtt kaptak a községtől néhány kilogramm lisztet hetenként, de mióta dr. Britvics József községi orvos az állott lisztet mint az egészségre káros, nem engedti kimérni, azóta vigasztalan a helyzetük és gyermekeikkel együtt betevő falat nélkül vannak. Bikár Mirkó főszolgabíró kijelentette, hogy intézkedik, hogy panaszukat orvosolja és megígérte, hogy minden eszközzel segítségükre siet rettetenes helyzetükben.

BESZÉLJÜNK MÁSRÓL

Általában a nagyapánkról van elterjedve az a hír, hogy egész a halála napjáig egészséges volt, akár a makk, hogy a vasat is megemésztette és a bivalyhúst, meg a zölduborkát nyersen ette.

— **Sóha még csak egy aszpirt sem vett be!** — dicsekedett ómama a gyász első hetében, amikor is nagyapa volt az állandó téma a családban.

Nem tudom, hogy az unokáink milyen nevezetes tulajdonságainkat fogják majd emlegetni, talán az üzleti és a technika iránti ritka érzéket, talán az idegeinket, amely teherbírában felülmúlta az igáslovakat is, vagy az életnek ezt a szűzletes tempóját tűzön-vízen keresztül? De a gyomrunkról... csak az ijesztő röntgenfelvételek fognak beszélni. Nem azért, mert a doktor épen tegnap állapította meg, hogy a gyomorsavtartómagam már életveszélyes, de az egész város csordultig van gyomorsavval, kezdve a háziorvosunktól egész a házimesternéig. A változatosság csupán annyi, hogy egyesek gyomorsav hiányban szenvednek és amikor két ilyen szerencsétlen összetalálkozik, megindul a lelkes terefere:

— **Hogy állunk a gyomorsavval?**
És Y, aki tulteng, előékenyen felajánlja, hogy lecsapolja fölös savait X. javára, akivel viszont szükmarkuan bán a mennyei gyomorsavszót hivatal. Itt is olyan aránytalanságok vannak, akár a földi javak elosztásánál. Egyik duskál a jóban, a másik fuldoklik a rosszban. Nos, ami korunk legjellegzetesebb vonása a gyomorhaj. Aki nem gyomorbeteg, az okvetlen cukorbeteg, de legalább is aranyere van, fülhártyazugása, rákja, érelmeszesedése vagy szívbillentyű elzsírosolása. Az emberek direkt tüntetnek a nyavalyáikkal, a nők szinte sportszerűen üzik a különféle drága gyógykezelést, az aszpirt úgy rogotatják, mint a cukrot és tullicitálják egymást, hogy kinek van a legméregdrágább, leghírhedtebb specialistája. Ismerek egy tisztos polgári asszonyságot, aki a családjára nem olyan büszke, mint a veselőbiára. Ha néha napján társaságha megyek, sohasem unatkozom. Sokszor a hajnali órákig elesevegünk, észrevétlenül rennli tova az idő. Pedig nem a rómi-kártvált vesszük elő, nem a rulettet, nem a sakkot, csak körbe esüesülünk az asztal mellett és a családfo áhítatos izgalom közepette adja fel a szenzációs témát:

— **Na gyerekek beszéljünk a gyomorsavról!**

(más)

— **Álarconbál Velikakikindán.** Kikindáról jelentik: A kikindai zsidó ifjuság szombatán este kitünően sikerült álarcon bálát rendezett a Nemzeti-szálló nagytermében. Az álarcos bál nagyszámú közönsége kitünő hangulatban a hajnali órákig táncolt.

— **Harcias földbirtokos.** Noviszadról jelentik: Mikovics Pera szrbobrani földbirtokos mult év március hatodikán egy a forgalom elől elzárt uton akart kocsijával végighajtani. Volics Ádám csordítottzede figyelmeztette, hogy az áthajtás filos, a földbirtokos mindamellét el akart indulni. A csendör megfogta a lovak zabláját, mire Mirkovics leszállt és a csendörítzede földhözvágta. A noviszadi törvényesek kedden hat napi fogházra ítélték a harcias földbirtokost.

a 2 szám tartalma:
(megjelenik márc. 15-én)

Az állami osztály sorsjáték III. osztályának húsdíj jegyzéke,
az SHS. királyság áll. jelzálogbankja zálogleveleinek húsdíj,
a szerb f. j. ed. em. s. j. 1881. évi 2 százalékos nyereségmennyiségjegyzék,
az Első Horvát Takarékpénztár Zagrebban 4 és fél százalékos kommunál-árósságleveleinek húsdíj,
Zürich város 1911 évi kölcsön,
a cs. hszlovák állami pítósorsjegyek,
az 1885 évi olasz Vörös-Kereszt-sor jegyek,
az 1870 évi 400 frankos török állami sorsjegyek,
a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 4 százalékos záloglevelei
a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 4 és fél százalékos záloglevelei,
a Magyar Leszámitoló és Pénzültő Bank 7 és fél százalékos záloglevelei,
a Magyar Jelzálogbank kamatmentes kötvényei,
az összes belső állami sorsjegyek és egyesületi sorsjegyek. — Szerkesztői üzenet — Szállítók, árjegyzék

Muta-vínyszám ingyen!

Ezifizetés: Egy évre 60 dinár, fél évre 30 dinár, negyed évre 20 dinár

Levelek és pénzküldemények a következő címre küldendők:

Vjesnik Sreče Zagreb, Preradovićev trg 5

Telefon: 1-83

2060

— **Radicsot akarta látni a két temerini varázsló.** Noviszadról jelentik: Kedden sikerült elfogni Dimitrova Bojana cigányasszonyt, aki — mint jelentettük — társnőjével Dimitrova Drágával több ezer dinár értékű ruhát és ékszereket esalt ki Treiber Anna noviszadi cselédleánytól, megígérve neki, hogy visszavarázsolják a hiülemné vált csendör szerelmét. A két cigányasszony a rendőrségen beismerte tettét és azzal védekeznek, hogy mindennek a leány volt az oka. Elmondták, hogy vasárnap Temerinből mentek be Noviszadra népgyűlésre, mert Radics István akarta látni, de mikor a vasutról a városba igyekeztek, utközben megszólította őket a szerelmes leány és kérte, hogy legyenek segítségére. A rendőrség a két letartóztatott cigányasszonyt átadta az ügyészségnek.

— **Bécsi sertesvásár, márc. 13.** Felhajtás 3812 zsirsertes, 1151 hussertes. Zsirsertesben irányzat vonatott, hussertesben nyugodt. Árak: zsirsertes 210—220, parasztsertes 180—210, kivételesen 215. Hussertes 165—205. Zsírjegyzések nem változtak.

— **Nem indult meg még a munkásexpert Németországba.** Noviszadról jelentik: A noviszadi munkáskamara mindaddig nem kapta meg a szociálpolitikai minisztérium rendeletét, amely a Vajdasághól Németországba küldendő kétszáz mezőgazdasági munkás kiszállítását szabályozza. A kamara nyomtatékosan figyelmeztet minden munkást, hogy míg a sajtó utján nem közlik a rendelet részleteit, senki se induljon utnak, mert azok, akik nem csoportban mennek, annak a veszélynek teszik ki magukat, hogy a határról visszatoloncolják őket.

— **Egy festő ötven állami lovat foglaltatott le, hogy behatírhassa az államtól megrendelt képi arát.** Szarajevéből jelentik: Még 1920-ban, amikor az akkor boszniai tartományi kormány Öielsege a király részére Han Pijeszakon vadászkastélyt építtetett, a kormány Bocaries Spira festőnél tíz nagy képet rendelt. A megrendelés értelmében a képek arát egy zsüri állapította volna meg, melynek tagjait felerészben a tartományi kormány, felerészben pedig a festő nevezett volna meg. A képek el is készültek, de közben feloszlatták a tartományi kormányt, a zsüri nem ültetett össze és a képeket nem fizették ki, mivel a beogradi kormány nem vállalta magára a megrendelést. Bocaries pörölt és a sarajevói bíróság 190.000 dinárt ítelt meg a festőnek. Ez az ítélet a kincstár felebbezése után most jogerőssé vált. Mivel az állampénztár költségvetési nehézségekre hivatkozva tovább is vonakodott kifizetni az összeget, Bocaries végrehajtási végzést szerzett a bíróságtól és ennek alapján követelése fedezetéül lefoglaltatta a sarajevói állami méntelep ötven lovat. A lovakat már át is vették Bocaries megbízottai és hacsak a kincstár az utolsó pillanatban nem gondolja meg magát és nem fizet, akkor az értékes állatok nyilvános árverésen kerülnek eladásra.

— A beogradi tartomány kilenc és félmillió dinár segélyt kér az inségesek támogatására. Beogradból jelentik: A kormány tudvalevőleg százötven millió dinárt utalt ki az inségesek segélyezésére. A százötven millió dinár felosztása tekintetében Radiovic Cséda szociálpolitikai miniszter érintkezésbe lépett az egyes tartományokkal és szakaszerü adatokat kért arra vonatkozólag, hogy a területükön mennyi az inséges, mennyi segélyre volna szükségük. Ilyen irányu felszólítás érkezett a miniszter-től a beogradi tartományhoz is. A beogradi tartomány is igényel az inségesek számára segélyt. Még pedig az eddig beérkezett adatok körülből kilenc és fél millió dinárna volna a beogradi tartománynak szüksége, hogy az összes inségeseken segíteni tudjon. A segélyt a beogradi tartomány az inségesek részére buzában, kukoricában és egyéb gabonaneműekben kéri. A tartomány még nem kapott arra vonatkozólag választ, hogy a szociálpolitikai minisztérium a szükséges pénzt a tartomány rendelkezésére bocsátja-e, vagy sem, azonban a tény, hogy a beogradi tartomány területén három járás kivételével, nagy számban akadnak olyanok, akik segítségre szorulnak. Az élelmiszerek szétosztását egy bizottság fogja elvégezni a tartományi főispáni hivattal egyetértésben.

— Szomborban senki sem pályázik a főjegyzői és a tanácsnoki állásokra. Szomborból jelentik: A szombori városi közgyűlés a múlt hónapban hozott határozata alapján kiirtak pályázatot az összes be nem töltött állásokra. A pályázat határideje március 15., eddig azonban a nagyobb állásokra és pedig a városi főjegyzői, aljegyzői és tanácsnoki állásokra egy pályázó sem akadt. A többi kisebb állásokra, je főleg a városi tisztii főügyészi állásra annál több pályázó van. A városi tanács legutóbbi ülésén az a tervvel foglalkozott, hogy miután a három legfontosabb állásra még nincs pályázó, a pályázati határidőt március 15-ikéről 31-ikéig meghosszabbítja.

— Moszkvába szállítják Landler Jenő volt magyar népbiztos hamvait. Bécsből jelentik: Vasárnap megérkezett Bécsbe a Rivieráról az az urna, amely Landler Jenő volt magyar népbiztos hamvait rejti magában. A volt népbiztos utolsó kívánsága értelmében holttestét Moszkvában, a Kreml fala mentén, Lenin és a többi kommunistavezér sírjának közelében fogják eltemetni. A hamvvedret egyelőre az osztrák kommunisták vették át, akik Landler Jenő emlékére a jövő héten gyászünnepet rendeznek, azután pedig Landler Jenő hamvait Oroszországba szállítják.

— Három évi fogházra ítélt földbirtokos. Noviszadról jelentik: Antunovic Jócó zsabalji földbirtokost királysértésért három évi fogházra ítélték. A semmitűszék kedden helybenhagyta az ítéletet.

— Kiszúrta a szemeit, aztán megfojtotta a férjét. Bjelovárról jelentik: A bjelovári törvényszék szombaton hitvesgyilkosságért kötélláttali halálra ítélte Tóth Anna huszonnyolc éves rijskai illetőségű asszonyt. Tóth Anna kilenc éves házassága rendkívül boldogtalan volt. Férje részegeskedett és gyakran megverte. Ezért a múlt év december 23-án elhatározta, hogy végez urával. Atyja, Susanj Mató segítségével a földre teperte és egy hajfűvel kiszúrta mindkét szemét. Amikor a megvakított Tóth Misko a nagy fájdalomtól elvesztette eszméletét, ismét rávetette magát és megfojtotta. A bíróság előtt beismerte tettét, Susanj Mató azonban csak annyit vallott be, hogy segített az asszonynak a férfi leteperésénél, mert azt hitte, hogy csak meg akarja verni, de a férfi meggyilkolásában nem vett részt. Mivel Tóth Anna is megerősítette apja állításait, a bíróság Susanj Mató felmentette az asszonyt azonban halálra ítélte. A halálraítélt asszony felebbezést jelentett be.

A belacrkvai német iparos-egylet tisztújító közgyűlése. Belacrkváról jelentik: A belacrkvai német iparos-egylet Angel János elnöklété alatt tartotta meg az évi rendes közgyűlést. A közgyűlés elnöknek Angel Jánost választotta meg, a régi tisztikart pedig megerősítette állásában.

— Rendkívüli közgyűlés Vrsacon. Vrsacról jelentik: Vrsac város képviselőtestülete csütörtökön délután rendkívüli közgyűlést tart, melynek napirendjén több fontos kérdés szerepel. A közgyűlés foglalkozni fog a város lakásépítési akciójával és az új vámpalota építésének kérdésével. Nagy érdeklődés előzi meg a kinevezett katolikus egyháztanács kérvényének vitáját. Az egyházi kuratórium beadványában a szerb törvényre való hivatkozással kéri, hogy a városi adóhivatal továbbra is hajtsa be a hitközségi adót annak ellenére, hogy a kinevezett városi közgyűlés legutóbbi közgyűlésén úgy határozott, hogy mindaddig, amíg nem áll választott egyháztanács a hitközség élén, a város nem nyújt segédkezet a hitközségi adó behajtásánál. A közgyűlés ezenkívül foglalkozni fog az új köztemető kiépítése kérdésével is.

Csütörtökön este a Harrison-Duo nagy tánc-bemutatója a Gradska Kafanában

— Tudományos előadás a sztaribecseji Gazdakörben. Sztaribecsejről jelentik: A sztaribecseji Gazdakör vasárnap délután rendezte második kultúrelőadását. Az előadón Schwandtner Andor gimnáziumi tanár, a kör titkára ismertette a régi népek vallási életét. A közönség nagy figyelemmel hallgatta végig az előadó érdekes fejtegetéseit.

— Ötévi börtön betörésért. Noviszadról jelentik: Stevac László mitrovicai iparos 1922 januárjában Horn Mihálnál betört és onnan 35.000 dinár értékű ruháneműt lopott. A noviszadi törvényszék, amely egy másik betörésért is felelősségre vonta, hat évi börtönre ítélte. A felelőviteli bíróság helybenhagyta az ítéletet, amelyet azonban a semmitűszék kedden leszállította öt évi börtönre.

Ingyen stoppolom rongyos harisnyját

— Új községi választások lesznek Krnjaján. Szomborból jelentik: A községi választások idején Krnjaja községben a megválasztott községi képviselők közül 21 képviselő került be a demokráta német-blokk és 19 a radikális párt listáján. A községben azóta a két listán megválasztott képviselők között állandó volt az egyenetlenkedés, különösen a jegyzőkérdés körül. A radikális községi képviselők és helyetteseik hétfőn írásbeli nyilatkozatot nyújtottak át Pavlovics községi jegyzőnek, amely szerint lemondanak mandátumaikról, miután a demokráta-németpárti listán beválasztott tagokkal képtelenek közösen együtt dolgozni. Pavlovics jegyző kedden délelőtt nyújtotta át Lalosevic István szombori főszofigabirónak a lemondó nyilatkozatot, aki a községi szabályrendelet alapján, miután a képviselőtestület egyharmadánál nagyobb része lemondott és a helyettesek lemondásával a képviselőtestületnek az a törvényben előirt kétharmada nincs meg, előterjesztést tett a belügyminisztériumnak a krnjajai képviselőtestület feloszlására és új községi képviselőválasztás kiírására.

Carmen női nadrág és kombiné a legfinomabb esikos se'yemtrikókból 64 dinártól

Klein Jenőnél 2343 Novisad, Vel.-Bečkerek és Senta

— Prekomurjében is megnyitják a magyar és német nyelvű elemi iskolákat. Beogradból jelentik: Neuner Vilmos németpárti képviselő intervenciójára még Kumanudi Koszta közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint azokban a prekomurjei községekben, ahol a lakosság nemzetiség szerint való tagozódása olyan, hogy a kisebbségi iskolák a magyar törvény szerint megnyithatók, a tanfelügyelőségek kötelesek magyar- és németnyelvű iskolákat megnyitni. Mint értesülünk, Grol Milán közoktatásügyi miniszter a napokban rendeletet fog kiadni, amelyben ilyen kisebbségi elemi iskolák megnyitását a Szerémségben is engedélyezni fogja.

— Újjászervezték a priglevicaszvetliváni önkéntes tűzoltótestületet. Priglevicaszvetlivánról jelentik: A priglevicaszvetliváni önkéntes tűzoltótestületet újjászervezése után vasárnap tartotta meg közgyűlést, amelyen megválasztották a tisztikart. Parancsnokká Stefan Henrik gőzmalomtulajdonost, alparancsnokká Petri Józsefet, szakaszparancsnokká Rontó János és Borkovic Jánost választották meg. Segédtsitz Paitz Ferenc, titkár Kleiner György, szertárnok Lang György és pénztárnok Csepella József lett.

— Galambok tűzhalála. Noviszadról jelentik: Hétfőn este hét óra után tűz ütött ki Koleszár Sándor korcsmáros Kamenici-ucca 89. számú házában, amely elhamvasztotta a tetőzetet. A tüzesetről azonnal értesítették a tűzoltóságot, amelynek csak két órai megfeszített munka után sikerült a tüzet lokalizálni. A ház padlásán elhelyezett kétszáz pár galamb a lángok martaléka lett. A tüzet valószínűleg a kéményből kitérő szikrák idézték elő. A kár meghaladja a 25.000 dinárt.

— Borzalmas gyilkosság egy berlini bérkaszánya lépcsőházában. Berlinből jelentik: A Chariottenstrasse 1. szám alatt levő bérkaszánya melléklépcsőfölgjára hétfőn egy meggyilkolt asszonyt találtak, aki munkásnő, vagy háztartási alkalmazott lehetett. A bérkaszánya egyik lakója a melléklépcső egyik sötét zugában fölemelte egy nagy láda tetejét, amelyben aprított fát szoktak tartani és rémülten látta, hogy a ládában egy nő holtteste van. Azonnal értesítették a rendőrséget és a vizsgálat megállapította, hogy a nő nyaka egy metszéssel keresztül van vágva. A jelek szerint a gyilkosság nem a lépcsőfölgjára történt, hanem a meggyilkolt nő holttestét máshonnan hozták oda. A rendőrség nagy apparátussal indította meg a nyomozást, amelyet azonban megnehezít az, hogy eddig még az áldozat személyazonosságát sem tudták megállapítani.

— Kikinda város rendkívüli közgyűlése. Kikindáról jelentik: Kikinda város képviselőtestülete szerdán délután rendkívüli közgyűlést tart, amelynek napirendjén fontos ügyek szerepelnek.

— A vádlott a bíróság szemeláttára felvágta ereit, mert a tárgyalást elhagyta. Zagrebból jelentik: A zagrebi törvényszéken hétfőn folytatták a főtárgyalást Alamuovic Milán munkás bűnyűében, akit azzal vádolnak, hogy harminc betörést követett el a zagrebi vasútállomáson és többszáz ezer dinárral megkárosította az államot. A folytatólagos főtárgyalás megnyitása után az elnök bejelentette, hogy a tárgyalást az egyik bíró betegsége miatt újból elhalasztja. Alamuovic erre felugrott a vádlottak padjáról, kiabálni kezdett, kirántotta zsebéből hosszú pengéjű zsebkését és a bíró emelvény felé rohant. Az első pillanatban azt hitték, hogy a vádlott az elnököt akarja megtámadni, de mindjárt kiderült, hogy a vádlott az éles késsel elvágta mindkét kezén az ütőereket. A teremőrök azonnal lefogták Alamuovicot. A vádlottat sebei bekötözése után kórházba szállították. Eddig még nem tudták kihallgatni.

— Megverték a rendőrmestert. Szomborból jelentik: A szombori törvényszék dr. Masirevic Brankó tanácsa kedden tárgyalta Mironicki József, Iván és Sztipán három bácsi gazda bűnpörét, akiket az ügyészség hatóság elleni erőszak büntetésével vádolt. A vádrat szerint a három testvért Bácsón, de az egész környéken mint híres verekedőket ismerték. A múlt év március havában egyik bácsi korcsmában a Mironicki testvérek összeverekedtek a szomszéd asztalnál ülő gazdákkal. A verekedésre rendőrök jelentek meg és Klein József, Sztójacsics Vlada rendőrvezetők távozásra szólították fel a verekedő Mironicki fiukat, akik a rendőrök ellen fordultak és egyikük szódásüveggel úgy vágta fejbe Klein rendőrmestert, hogy az véresen összeesett. A tárgyaláson a vádlottak közül csak Mironicki József és Iván jelentek meg, mert a harmadik Mironickit, Sztipánt a múlt év december havában Bácsón egy csendőr agyonlőtte. A bíróság a tanúk meghallgatása után mindkét vádlottat bűnösnek monodta ki és egy-egy havi fogházra ítélte.

— Petrányi Ferenc apátplébános előadása a sztaribecseji katolikus olvasókörben. Sztaribecsejről jelentik: Petrányi Ferenc apátplébános, a sztaribecseji Népkör kulturbizottságának elnöke vasárnap délután ismeretterjesztő előadást tartott a katolikus olvasókör helyiségében »A csillagvilágok rejtelméből« címen. A tudós főpap érdekes tudományos előadását nagyszámu közönség hallgatta végig és az előadás után lelkes ovációban részesítette az előadót.

Kitűnő szabás, kiváló anyag, mérsékelt árak: mindezt elérheti, ha ruháját Petrovics és Krausz noviszadi férfiszabó cégnél rendeli.

— Ötven métermázsza lisztet osztanak ki a szubotical munkanélküli szegények között. A szubotical munkanélküliek nagyobb küldöttsége kéreste fel hétfőn Manojlovics Dusán főispánt, aki, mint jelentették, megígérte, hogy mindent megtesz, hogy a munkanélküliek nyomorát enyhítse. Manojlovics Dusán főispán kedden megígérte Rotter Mihály törvényhatósági bizottsági tagnak, hogy ötven métermázsza lisztet fog kiosztani a szubotical munkanélküli szegények között. Számítása szerint ezer személy ötöt kiló lisztet fog kapni. Egyelőre még nincs megállapítva, hogy a lisztet mikor és hol fogják kiosztani.

Házimunka mellett is szép kezek

A háziaszony, aki kezét többször hideg és meleg vízben megmártja, gyakran éri és látja, hogy a kéz bőr repedései és duzzadt. A NIVEA-CREME ezeken a bajokon rövid idő alatt segít. Egy kísérlet kell csak a csodaszerrrel, amelynek neve

NIVEA-CREME

1135115

— Új ügyvéd. Tabak Pál dr. szubotical ügyvédjelölt a noviszadi felelőviteli bíróság ügyvédvizsgáztató bizottsága előtt sikeresen letette az ügyvédi vizsgát.

Dr. Vécsei Jenőné kozmetikai szalonja különleges arc- és bőrápolás, villany- és kvarcfénykezelés. Lakás: Trg Ciril 1 Metod 5, I. Tel. 539.

Elhizott egyéneknek a természetes »Ferenc József« keserűvízkura hatalmasan előmozdítja a bélműködést és a testet könnyedé teszi. Több orvosprofesszor a Ferenc József vizet szíveltsirosodásnál is reggel, délben és este egy-egy harmadpohárynl mennyiségben rendeli. Kapható gyógyszerárakban.

Gyermekek

gyakran szenvednek torokgyulladásban. Tekintve, hogy többnyire nem tudják torkukat öblíteni, adjunk nekik

Panflavin-pasztillákat.

Ezek nem rontják el agyomrot, jó ízük folytán a gyermekek szívesen szopogatják. A Panflavin-pasztillákat, mint meghűlést és ragályt megelőző szer, a legelső szakorvosok melegen ajánlják. Minden gyógyszerárakban kaphatók.

SZÍNHÁZ

Kisértetek

A zagrebi Nemzeti Színház vendégjátéka zubotfcán

Alving kapitány özvegyének fatális vergődését igazság és hamisság, bátorság és gyávaság, babonák, előítéletek s a szabad életöröm felesillanó hite közt, az avultságok kísértetjárásában: Nina Vavra-Bach, a nagyszerű tragika nagyon emberien küzdi végig. Legfőképp a végső jelenetben, ahol Oszwald megszemélyesítője, Raics Ivó is az ibseni torz élek legvalóságosabbjává emelkedik, teljes hatásra jutott játékkukban a tragédia. Ez felejtette el a közönséggel a kezdet döcögését, Gerasics és Vika Podgorszka inkább színészi, mint emberi megnyilatkozását. Mandersz lelkipásztor szerepét Nacsics Hinko szabatos monotonában gördítette. A zagrebi művészek vendégjátéka nagyszámú nézőközönséget vonzott a színházba.

A Szubotcai Műpartolók Köre becskerekai vendégjátéka

Becskekéről jelentik: A műkedvelő színjátszás ugylátszik teljesen megszünt Becskereken, mindenki őszinte sajnálatára, hiszen Becskereken voltak mindig a Vajdaság legkitünőbb műkedvelői. A Kadma teljesen felhagyott a műkedvelő előadások rendezésével. Nyáray Rezső más irányban van lekötve. Juhász Ferencet pedig a Magyar Közművelődési Egyesület kulturelőadásainak szervezése köti le, már pedig senki sincs, aki ezzel a többnyire hátaltan, de végtelenül fontos kultur munkával foglalkozzék. Különben is nehéz volna már olyan művészt előadást összehozni, mint azelőtt, mert a legjobb műkedvelők szétszéledtek.

A hiányt a Magyar Közművelődési Egyesület vidéki társulatok meghívásával iparokdik pótolni. Legutóbb a debeljacsal műkedvelőket hozta le, akik a »Mrika« bemutatásával arattak nagy sikert, vasárnap pedig a szubotcai Műpartolók Köre vendégszerepelt a Közművelődési Egyesület előadásán a »Piros bugyelláris« című népszínművel. Hogy milyen nehezen nélkülözi a becskerekai közönség a magyar színjátszást, azt élénken illusztrálja az a körülmény, hogy közel ezer ember szorongott ezen az estén a Szokolánom hatalmas termében. Egészen kétségtelen, hogy az egykori becskerekai műkedvelők messzire felülhúlták a mostani vendégeket, kivéve Stein Ibo-lyát a debeljacsal primadonnát, aki valószínűleg a Gaál Franciska és vérbeli színésznő. Becskerek közönsége érezte az előadás hiányosságait, mégis melegen tapsolt és a lelkesedés annak az önzetlen munkának szült, amit a vendégműkedvelők végeztek.

A szubotcai Műkedvelők Körének vasárnapi vendégszereplésén pedig a becskerekai közönség sok szeretettel, jóakarattal, némi elnézéssel és igaz gyönyörűséggel hallgatta végig a »Piros bugyelláris« fordulatait és régi melódiáit. Különösen tetszett Pietsch Ferencné temperamentumos játéka. Kocsmár Ferenc játéka is kielégítette a hallgatóságot és énekhangja gyöngéit a meleg tónus bőségesen pótolta. Várhegyi János rokokuszenes jelenés a színpadon és alakítása is teljesen megfelelő. Sztipics Béla pompás figura volt a haragos, de jószívű örmester szerepében. Hajagos László, Gresze Mihály és a többi sok szereplő dicséretes buzgalommal végezte el feladatát.

A Közművelődési Egyesület tovább folytatja a vidéki műkedvelők vendégszerepeltetését és legközelebb a felsőmuzsljai műkedvelőket hozza Becskerekre.

A Koldusgróf előadása a Népkörben. Nagy érdeklődés előzi meg a Népkörben színrekerülő »Koldusgróf« című operett előadását. A szép zenéjű operett főszerepeit M. Reményi Sári, Pukecz Ilonka, Kocsmár Lujza, Mayer Béla, Deák Kornél, Sztipics Béla, Barna István, Virág János, Kiss Jenő, Ruzsics István, Kiss István és Nagy Enci játsszák. Az operett bemutatóját a karmester betegsége miatt március 22-re, csütörtökre halasztották és az előadást 24-én és 25-ikén megismétlik.

A sztari-becsei zsidó templomi ének-műsoros estje. Sztari-becsejről jelentik: A sztari-becsei zsidó templomi

énekkar szombaton rendezte purim-est-jét nívós és élvezetes műsorral. A program keretében a templomi énekkar zenekara Mozart menüettjét játszotta el, majd Horvát Gergely hegedűszólót adott elő Herzog Böske stílusos zongorakísérete mellett. Gombos Terka sikerült énekszámát után Pongrác Ferenc csellón játszott és Smetana Lajos adott elő két énekszámot, Raffael M. Sámuel főkántor pedig nevének zongorakísérete mellett énekelt. Műsor után tánc volt.

A noviszadi színházi bizottság ülése. Noviszadról jelentik: A noviszadi színházi bizottság hétfőn délelőtt a város-háza kistermében ülést tartott, amelyen az új színház építéséről tárgyaltak. A bizottság megállapította, hogy az építés céljára kémillióhatszáz ezer dinár folyt be, amely összeg az év végéig hárommillióra fog emelkedni. Elhatározta a bizottság, hogy a színházépület tervének elkészítésére pályázatot ír ki. A bizottság a munka előkészítésére a legközelebbi városi tanácsülésen százezer dinár megszavazását fogja kérni. Az előkészítő munkálatok befejezése után a bizottság érintkezésbe fog lépni az építőtársulatokkal, elsősorban pedig a bécsi Fellner és Hemler-céggel, amely annakidején a budapesti Vigaszínházat építette.

A »Borsza Amerikában« Sztari-becsejről jelentik: A sztari-becsei római katolikus iparoslegényegylet műkedvelő gárdája vasárnap délután megismételte Emőd Tamás és Török Dezső »Borsza Amerikában« című nagy sikert elért zenésjátékát. A szereplők valamennyien jó alakítást nyújtottak és sok tapsot kaptak a szép számban megjelent közönségtől. Az előadás rendezéséért Czabafy Antalt illeti az elismerés.

SPORT

Csütörtökön az Ujpesttel játszik a BSK.

Budapestről jelentik: A BSK, amely vasárnap a Ferencvárossal mérkőzött, csütörtökön az Ujpesttel játszik.

A BSK vezetője, dr. Andrejevics, a vasárnapi mérkőzés tapasztalatai alapján a csapatot változtatásokat eszközölt. A centerhalf Arsenjevics lesz, a jobbhalf Marinkovics. A csapatból hiányozni fog Marianovics, akinek helyét a jobbszélen Timanics foglalja el. Andrejevics reméli, hogy a változások előnyére lesznek a csapatnak, mely a vasárnapinál jóval többet fog nyújtani.

A BSK csütörtöki játékát nagy érdeklődéssel várják Budapesten.

Tiszújítás a szubotcai Tennis-klubban. A Lawn Tennis Club Subotica-Palics vasárnap tartotta rendes évi közgyűlését, amely a következő tisztikart választotta: Diszelnök dr. Sztipics Károly és Schellenz György, elnök dr. Szántó Gábor, társelnök dr. Löbl Marcel, alelnök dr. Gyorgyevics Jován és dr. Schulman Imre, titkár Váli Béla, pénztáros Frankl Gyula, háznagy Kiss József, csapatkapitány Balázs Iván. Egyben elhatározta, hogy még az idén három új pályát — esetleg új klubházat is — építenek.

Balázs Iván Szubotcára költözik. Balázs Iván, Jugoszlávia volt tennisbajnoka és állandó Devis-cup játékos állandó tartózkodásra Szubotcára költözik. A nagynevű játékos a palicsi tennis klub színeiben fog versenyezni.

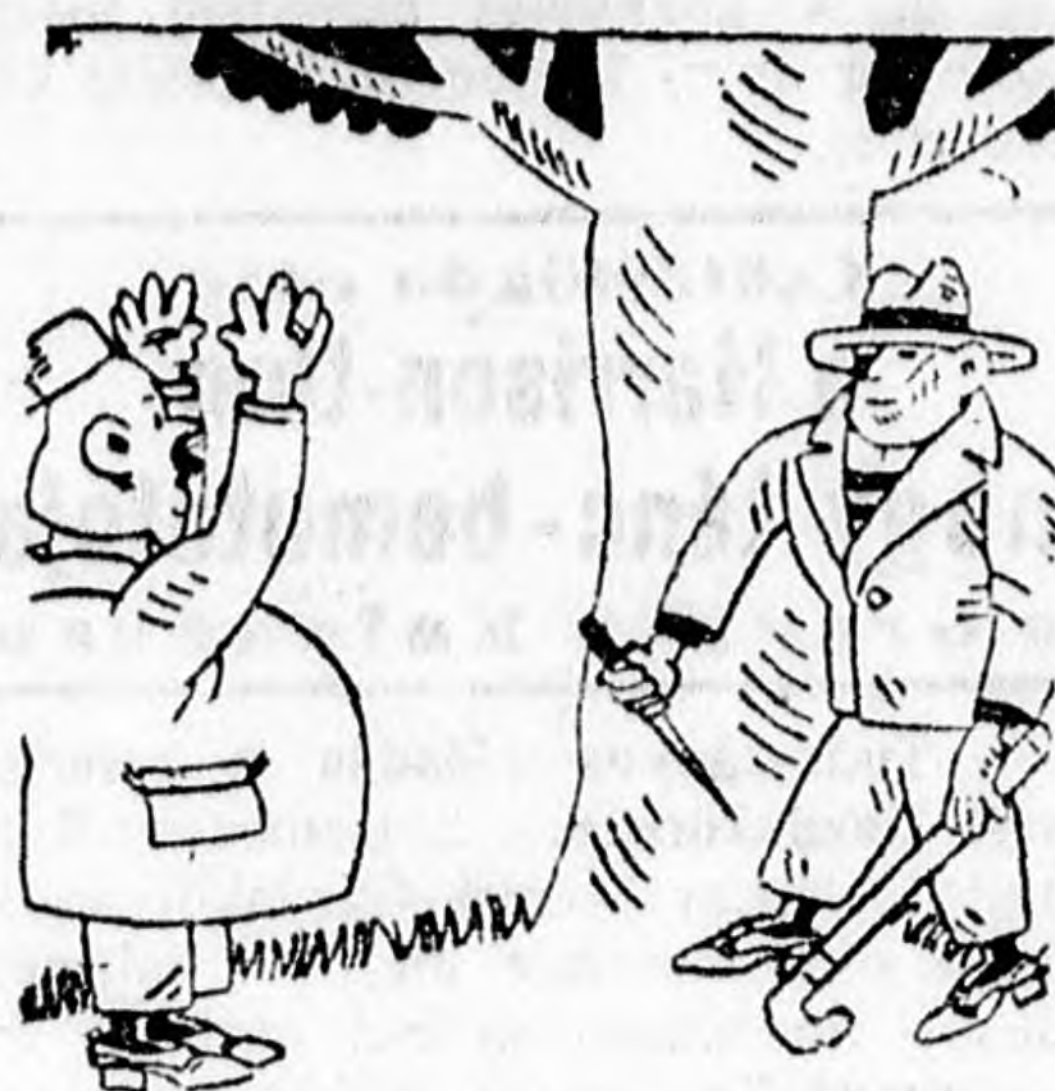
A Szombori Sport új vezetőséget választott. Szomborból jelentik: A Szombori Sport vasárnap tartotta közgyűlését, amelyen az új tisztikart választották meg. A megválasztott új tisztikar a következő: elnök dr. Popovics Koszta ügyvéd, alelnökök Vuics Számko gyógyszerész, Zwirschitz Károly nagyiparos, dr. Majer Jenő ügyvéd főtitkár dr. Konyovics Fedor titkár, Seewald Ferenc és Lugumerszky György. A futballszakszta-ly elnöke Grosics Jenő. Az uszósza-ly elnöke Weidinger Frigyes nagykereskedő, vezető Zsigmond Tibor. Az

atletikai temisz- és birkozsza-ly elnöke dr. Makszimovics Steván polgármester, vezetője dr. Gergurov Koszta orvos.

SZTARIBECSEJ

Szoko—Vrbászi Amatőr 4:1 (3:0). Barátságos. Bíró: Domis. A bajnokjelölt Szoko szép játék után biztos győzelmet aratott a vrbásziak felett. A gólokat Szerencsés (2), Pollák (2) rúgták. A vrbásziak egyetlen gólját Rapp lötte. Danis jól bíraskodott.

KINTORNA

Egy nagy áruház csomagszétküldőjét megtámadja egy utonálló:

— Az órát ide és a pénzt is a ruhával együtt!

— Adjam rögtön vagy küldhetem a lakására is?

*

A társaságból:

— Nagyságos asszonyom, bocsánatát akarom kérni. Nem tudom, hogy történhetett, balami beteges feledékenység az oka, de tegnap este teljesen elfelejtettem, hogy önhöz vagyok meghíva vacsorára.

— Óh, hát nem volt nálunk?

*

Két asszony beszélget.

— Nagyon szemtelen a maga szobalánya...

— Tudja, igen régen van a háznál, sok mindent el kell neki tűrni...

— Mióta van maguknál?

— Három hete...

*

Éjszaka két órakor Brumzala ur lumbólás után hazafelé tart. Közben egy gyógyszerészhez érkezik, ahol becsönget. Addig csönget, amíg a gyógyszerész felébred és a redőny kémlelőlyukján keresztül álmosan megkérdi a késő éjszakai vevőtől, hogy mit akar.

— Öt dinárért erős cukrot kérek.

— Mit?! — kiáltja mebotránkozva a patikus — ezért merészelt engem késő éjszaka a legmélyebb álmomból felkelteni?!

Brumzala ur megvetéssel megfordul és távozóban sértődötten mondja a gyógyszerésznek:

— Ja, hogy ha maga ilyen udvariatlan a vevővel, akkor csak tartsa meg azt a vacakot, majd elmegyek a konkurenciához!

*

A hittanító: Mondd csak fiacskám, mit kell csinálni mindenekeft, hogy az ember az égbe jusson?

A tanítvány (habozás nélkül): Meg kell halni, tanító ur!

Aranyat ér

az a könyv, amely megtanít arra, hogyan kell olcsó és eredményes

reklámot csinálni

Ez a könyv

Dr. Szabó László:

A HIRDETÉS

című könyve Ára 60—din.

Megrendelhető a

Minerva rt. könyvosztályában

TŐZSDE

Zürich, március 13. (Zárlat.) Beograd 9.135, Páris 20.435, London 25.3425, Newyork 519.43, Brüsszel 72.42, Milánó 27.435, Amszterdam 209, Berlin 124.175, Bécs 73.15, Szófia 3.755, Prága 15.39, Varsó 58.2, Budapest 90.825, Bukarest 3.21.

Zagreb, márc. 13. (Zárlat.) Páris 21482—22282, London 27794—27714, Genf 1093—109650, Milánó 30155—29955, Amszterdam 2286, Berlin 136125—135825, Bécs 80235—79935, Prága 16895—18815, Budapest 99—645—99345.

Szombori terménytőzsde, március 13. Buza bácskai vasut 335—340, rozs bácskai vasut 71—72 kilós 305—310, zab bácskai vasut 247.50—252.50, árpa takarmányi 61—62 kilós 260—265, takarmányi 63—64 kilós 270—275, tavaszi 65—66 kilós 290—295, új tengeri bácskai vasut 242.50—247.50, bab fehér nem válogatott 5—7 százalékos 335—340, fehér válogatott 365—370, Lisztek: Ög 465—485, Ög 465—485, kettes 440—460, ötös 420—440, hatos 350—370, hetes 300—320, nyolcas 215—225, korpa finom 202.50—207.50. Irányzat: változatlan. Forgalom: 94 és fél vagon.

Szentai gabonaárak, márc. 13. A keddi piacon a következő árak szerepeltek: Buza 330 dinár, tengeri morzsolt azonnali szállításra 250—255 dinár, tavaszi szállításra 245 dinár, takarmányárpa 275 dinár, zab 270—280 dinár, rozs 300—305 dinár, köles 245 dinár, heremag 1750 dinár, bab 345—350 dinár, burgonya 200—210 dinár, örmények: 0-ás liszt g 515 dinár, 0-ás liszt g 515 dinár, kettes főzöliszt 495 dinár, ötös kenyérliszt 465 dinár, hetes 325 dinár, nyolcas 240 dinár, korpa 235 dinár, konkolydara 250 dinár. Irányzat: lanyha. Kínálat, kereslet: minimális.

Noviszadi terménytőzsde, március 13. Buza bácskai 78—79 kilós 2 százalékos 337.50—342.50, felsőbánati 78—79 kilós 2 százalékos 332.50—337.50. Rózs bácskai 72 kilós 2 százalékos 310—315. Árpa bácskai 66 kilós 295—305. Zab 250—260. Tengeri bácskai 247.50—252.50, bánati 247.50—252.50. Lisztek: bácskai Ög és Ög 465—475, kettes 445—455, ötös 425—435, hatos 370—380, hetes 300—310, nyolcas 220—230, korpa 207.50—215. Irányzat: kellemesebb. Forgalom: 50 vagon.

Budapesti gabonatőzsde, márc. 13. A gabonatőzsde irányzata a készárupiacon szilárd, a határidőforgalomban egyenetlen. Hivatalos árfolyamok pengő-értékben a határidőpiacon: Buza márciusra 32.64—32.66, zárlat 32.62—32.64, májusra 33.44—33.58, zárlat 33.42—33.44, októberre 30.60—30.86, zárlat 30.62—30.64, rozs márciusra 31.54—31.70, zárlat 31.70—31.72, májusra 31.74—31.80, zárlat 31.76—31.78, októberre 26.30—26.40, zárlat 26.26—26.28, tengeri májusra 27—27.10, zárlat 27.02—27.04, júliusra 27.70, zárlat 27.70—27.72. A készárupiacon: Buza 32.75—34.20, rozs 31.15—31.45, árpa 29—30, sörárpa 32—37, köles 23.25—24.25, zab 29.25—29.75, tengeri 25.75, korpa 22.25—22.50.

Budapesti értőktőzsde, márc. 13. Magyar Hitel 87.7, Osztrák Hitel 51, Kereskedelmi Bank 112, Magyar Cukor 189, Georgia 15.6, Rimamurányi 102.3, Salgó 65, Kőszén 806, Bródi Vagon 5, Beocsini Cement 252, Nasic 176, Ganz Danubius 168, Ganz Villamos 150, Atheneum 28.50, Nova 46.2, Levante 25.1, Pestü Hazai 213. Irányzat: gyengébb.

Vizállás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán: 202 (—1), Apatin 246 (—2), Bogojevó 254 (0), Vukovár 204 (0), Palánka 196 (—4), Noviszad 205 (+1), Zemun 146 (0), Pancsevó 128 (—4), Szmederevó 235 (0). Dráva: Oszijek 72 (+10). Száva: Mitrovica 186 (+24), Beograd 96 (0), Tisza: Senta 98 (+22), Titel 262 (±7).

RÁDIÓ-MŰSOR

A város mellett ez a halláshoz jelentő

Szerda, március 14.

ZÜRICH. 12.30: A házi zenekar hangversenye. 16: Hangversenyközvetítés a Hotel Bauer an Lac-ból. 20.50: A házi zenekar hangversenye.

ZAGREB. 12.30: Gramofonzene. 17: Gyermekmesék. 17.30: Délutáni hangverseny. 22: Könnyű esti zene.

BUDAPEST. 9.30: Hírek, közgazdaság. 12: Pontos időjelzés, hírek, közgazdaság. 13: Időjárás- és vízállásjelentés. 15.30: A Magyar Rádió Ujság »Morse«-tanfolyama. 16: Harsányi Gizi mesél a gyermekeknek. 16.45: Pontos időjelzés. Időjárás és vízállásjelentés, mozik műsora. 17: A honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye. Vezető: Fricsay Richárd zeneügyi igazgató. 18.15: Rádióamatőr-posta. 19.15: Szántó Tivadar zongoraművész hangversenye. 22.15: Pontos időjelzés, hírek. Utána kamarazene. (Magyar operett-est.)

BARCELONA. 13.30: Gramofonzene. 17.30: Rádiókvintett. 18.10: Rádiókvintett. 21.20: Jazz-band. 22.05: Santrago Morell (tenor) hangverseny. 22.30: Kamarazene.

BÉCS. 11: Délelőtti zene. 16.15: Délutáni hangverseny. 20.30: »Alt-Wiener Abend.«

BERLIN. 19.45: Énekkari hangverseny. 22.30: Táncczene.

BERN. 13: Gramofonzene. 16: Hangverseny a Kursaalból. 17: Hangversenyközvetítés a Kursaalból. 20.30: Hangversenyközvetítés a Kursaalból. 21: Fritz Ochsenbein bécsi dalokat énekel. 21.20: Hangverseny a Kursaalból. 22.05: Hangverseny a Kursaalból.

HAMBURG. 17: Wagner-hangverseny. 18: Szórakoztató zene. 19.25: Opera előadásátvitel a hamburgi városi színházból. »Carmen.« Opera 4 felvonásban. Bizet. 23.30: Kabaré.

KOPENHÁGA. 15: Délutáni hangverseny. 20: Harangjáték, időjelzés, utána olasz zene. 22.15: Népszerű zongora-hangverseny.

MILÁNÓ. 12.30: Rádiókvintett. 17.05: Jazz-band. 22.30: Rádióújság. 21. Egy operett közvetítése.

MÜNCHEN. 12.45: Schrammélzene. 16: A házi zenekar hangversenye. 20: A házi zenekar hangversenye. 21.15: Hangverseny előre bejelentett kívánságok szerinti.

NÁPOLY. 17: Spinelli hangverseny-énekesnő hangversenye. 20.50: Zenekari hangverseny.

POSEN. 13.15: Hangverseny. 17.45: Zenekari hangverseny. 20.30: Hangverseny. 22.30: Táncclecke. 22.50: Táncczene a »Carlton« étteremből.

PRAGA. 11: Gramofonzene. 12.05: A házi zenekar hangversenye. 19: Opera előadásátvitel a nemzeti színházból. »Der Sturm« opera. Fibich.

Csütörtök, március 15.

ZÜRICH. 12.32: Gramofonzene. 15: A házi zenekar hangversenye. 16: Hangversenyközvetítés a Hotel Baur an Lac-ból. 20: Beethoven-hangverseny. 21: A házi zenekar operett-hangversenye.

ZAGREB. 13.15: Gramofonzene. 17: Délutáni hangverseny. 19.30: Filharmonikus hangverseny közvetítés Prágából.

BUDAPEST. 17.45: Teleki Sándor magyar nótákat énekel Bura Károly és cigányzenekarának kíséretével. 19: M. kir. Operaház »Bánk bán« előadása. 22: Az Emke-kávéházból Kurini Simi és cigányzenekarának hangversenye.

BARCELONA. 13.30: Gramofonzene. 17.30: Rádiókvintett. 21.05: Szimfonikus hangversenyközvetítés.

BASEL. 20: Dal- és szonáta-est. 21.20: Zenekari hangverseny közvetítése Baseltől.

BÉCS. 11: Délelőtti zene. 16.15: Délutáni hangverseny. 19.30: A »Wiener Symphonieorchester«-est. Műsor: Symphonie.

BERLIN. 17: Délutáni hangverseny. 20.30: Hangverseny. 21: Táncczene.

HAMBURG. 16.15: (Bremen.) Dalok gitárkísérettel. 16.15: (Hannover.) Dalok és énekek. 16.15: (Kiel.) Schubert-hangverseny. 17: Hangversenyátvitel a Walhoff-kávéházból. 18: Szórakoztató zene. 19: Nők a zene- és táncművészetben. 21.30: Dal- és ária-est. 20.30: (Kiel.) Énekkhangverseny. 21.30: (Kiel.) Kamarazene. Utána Strauss-hangverseny. 24: Táncczene.

LEIPZIG. 12: Fonolahangverseny. 16.30: A lipcsei házi zenekar hangversenye. 20.30: Német népdalok. 21.30: Népszerű hangverseny.

MILÁNÓ. 12.30: Rádiókvintett. 17.05: Rádiókvintett. 17.50: Gyermekkarének. 20.50: Franco Vittadini »Anima Allegro« című operájának közvetítése.

MÜNCHEN. 12.45: Gramofonzene. 16: Délutáni hangverseny. 19.50: A házi zenekar hangversenye. 21.15: Hangverseny. 22.35: Szórakoztató zene.

NÁPOLY. 17: Clara Soleri hangversenye. 20.50: Szimfonikus hangverseny. 21.30: Egy operett közvetítése a Teatro Berlinből.

RÓMA. 13.30: Jelzés, rádiótrió. 17.30: Táncczene. 20.45: Lehár Ferenc: »Kék Mazur« című operettjének közvetítése.

KÖZGAZDASÁG

Moratórium alá esik-e a tartományi pótdadó? Becskerekéről jelentik: A Becskereki kereskedelmi és iparkamara előterjesztéssel fordult a pénzügyminiszterium adóügyi vezérigazgatóságához és a noviszedi tartományi pénzügyigazgatóságához a hátralékos tartományi pótdadók részletfizetési kedvezménye ügyében. Az 1927-28. évi pénzügyi törvény 79-ik paragrafusában, mint ismeretes, megengedi, hogy az állami adóhátralékokat az adófizetők 1930-ig részletekben törleszthetik le. Ezzel a rendelkezéssel kapcsolatban a pénzügyminiszterium állami adók vezérigazgatósága 74301/927. számú rendeletével olyan magyarázatot adott ki, hogy a részletfizetési kedvezmény az önkormányzati pótdadókra is vonatkozik. Ennek a magyarázatnak az lett a következménye, hogy a beogradai és bácskai tartományok területén a hátralékos tartományi pótdadókat is csak részletekben hajtják be, míg a Duna-menti tartomány a pénzügyminiszteri magyarázat ellenére is az egész hátralék azonnali befizetését szorgalmazza és ebből a célból egymást érik a végrehajtások Belacrkván, Vrsacón és a Duna-menti tartomány területére tartozó többi délbánati községben. Az érdekelt délbánati kereskedők panaszára most a kamara azt kéri, hogy a pénzügyminiszterium világozzon meg, hogy a moratórium a tartományi pótdadókra is vonatkozik és ehhez képest a végrehajtásokat szüntesse be. A kamara egyúttal a belügyminiszteriumhoz is benyújtott egy előterjesztést, amelyben kéri, hogy utasítsák a közgazdasági hatóságokat a végrehajtások felfüggesztésére mindaddig, amíg a pénzügyminiszterium a kamara előterjesztése fölött nem dönt.

Állatkivállítás és lövészverseny Vrbászon. Vrbászról jelentik: A vrbászi mezőgazdasági egyesület vasárnap díjazással egybekötött állatkivállítást rendezett, amelyen az egyesület tagjai több gyönyörű fajta állatot állítottak ki. A legtöbb díjat Rumpf Pál és Fleit Dániel vrbászi gazdálkodók nyerték. Az egyesület lövészverséni szakosztálya délután műugró versenyt rendezett, este a moziiban érdekes előadás keretében bemutatták egy mezőgazdasági filmet.

Az új Ford-autók kiállítása Noviszedon. Noviszedon a Ford-vállalat képviselője most mutatta be az új Ford-kocsikat. A kiállítás beigazolta, hogy az autópárban forradalmat jelentenek az új Ford-kocsik, amelyek úgy esztétikus formákkal, mint ötletes szerkezeti új-

tásakkal nagy föltűnést keltettek. Henry Ford újabb csodája: az új Ford-autó tulajdonosai az összes eddigi gyártmányokat. A Ford-kocsik olcsó árakkal is verhetetlenek és nagyszámú vevőt biztosít az új, tökéletes Ford-modelleknek.

A bácskai tartomány kiállítás Szomborban. Noviszedről jelentik: A bácskai tartomány választmánya elhatározta, hogy augusztusban Szomborban nagy kereskedelmi, ipari és közgazdasági kiállítást rendez. Az előkészítő munkálatakat még e hó végén megkezdik. A noviszedi iparkamara március 11-ikén megtartott ülésén elhatározta, hogy a kiállítás előkészítésében aktív szerepet fog vállalni és az előkészítő bizottságba Igysuki Péter szombori kereskedőt és dr. Koszics Mirkót, a kamara főtitkárát delegálta.

Üzleti könyveket

jó papíron,
szép és tartós kötésben
készít a

MINERVA-NYOMDA, SUBOTICA

KÉRJEN AJÁNLATOT 2134

Az odzsacii mestertanfolyam záróvizsgálai. Vasárnap délelőtt tartották meg az odzsacii polgári iskolában a szabó- és cipőmestereknek kiküldöttjei, továbbá az odzsacii ipartestület és a járási iparszövetség választmányi tagjai. A szabómestereket Walter Mihály kerületi iparszövetségi elnök üdvözlő beszéde után Beleszlin Zakariás tanító vizsgáztatta és a tanfolyam alatt készített rajzokat bemutatta a vendégeknek. Bizonyítványkiosztás előtt Heim József, a polgári iskola igazgatója a könyvviteltanból tartott vizsgát. A szabómesterek után a cipőmesterek vizsgáztatták. Itt Hauser Ferenc tanító a noviszedi kereskedelmi és iparkamara nevében üdvözölte a megjelenteket és nyitotta meg a vizsgát. A vizsgálobizottság a legnagyobb megelégedésének adott kifejezést a tanfolyam eredménye felett.

Hafa Solid harisnyák
Ercsa Schönherger-nél Noviszed, Jevrejska ul. 6

Benedek Marcel Hamlet tanár úr

(21)

Az öreg asszony szeme csukva volt, az arca sápadt. De amint a fia föléje hajolt, kinyitotta a szemét s már mosolygott is.

— Te vagy? — mondotta halkan.

— Mi történt, anyám?

— Semmi. Ugy látszik elaludtam... No, ne sértődj meg: nem a verseid altattak el. Valamennyit lemasoltam... Aztán gondolkozni kezdtem s eközben nyomhatott el az álom.

Felállt, láthatóan nagy erőfeszítéssel, de mosolyogva.

— Most, hogy kialudtam magamat, még beszélgethetünk egy kicsit. De átülök a karosszékembe, mert megfájdult a nyakam ebben a kényelmetlen helyzetben.

Szentpáli karját nyújtotta anyjának, bár ő maga úgy reszkedett még az első percek rémületétől, hogy alig állt a lábán. Érezte, hogy az eddig oly fürgé mozgású öreg asszony ránehezedik a karjára és bizonytalanul jár. Leültette a karosszékre, ő maga beleroskadott a másikba. Sokáig néztek egymásra.

— Hát megöregedtünk, — szólalt meg egyszerre Clarisse.

— Én már régen, — mondta Szentpáli, — de édesanyám sohasem fog megöregedni.

— Szeretném, ha így volna, a te kedvedért. De azt hiszem, ma megkaptam az első komoly figyelmeztetést... Talán nem is az elsőt. Csak kiméltni akartalak, amíg lehetett.

— Anyám, csak nem hiszi, hogy ez a kis el-
alvás...

— Ájulás volt ez, fiam, nem is az első ebben az esztendőben... És a doktoromtól azt is tudom, hogy mi az oka. No, azért nem kell mindjárt úgy megijedni. Sokáig élhetek még. De szeretném, ha szép lassan berendezkednék arra, hogy mégsem élhetek örökké. Egyszer csak egyedül hagy-lak...

— Anyám eddig is szeretett ezzel a gondlattal kizozni engem... és én sohasem engedtem, hogy a haláláról beszéljen. Most sem engedem.

— Egyszer mégis csak kell beszélni róla. Nem azért, hogy lélekben elkészülj rá. Nem akarom, hogy részletfizetésre gyászolj, már életemben... Nem, nem. Annyit megérdemlek, hogy úgy fájjon a halálom, mintha soha nem gondoltál volna rá. Sirass majd, ameddig akarsz, nem bánom. Én csak azt nem akarom, hogy elpusztulj nélkülem, te élehetlen, te öreg nebánsvirág. Az én bűnöm, hogy ilyen maradtál. Ezt a bűnömet szeretném jóvátenni, ha még lehet. Meg kell házasodnod, Gáborka.

— Megházasodnom? Hogy képzelhet ilyen, édesanyám?

Clarisse elmosolyodott.

— Ugyan, no. Ne tessed magad öregebbnek, mint amilyen vagy. Sokáig ültél a szoknyám mellett, ez az én bűnöm, ez az én nagy bűnöm... de azért férfi vagy még, nem késtél el semmitől. És nem akarom, hogy a halálomat megvárd...

— Anyám!

— Szeretném látni azt az asszonyt, aki elfoglalja melletted a helyemet.

— Hol van az az asszony?

— Nem tudom. De Érdy Ferenc talán tudja.

— A verseim...

— Lehet, hogy többet olvastam ki a verseidből, mint amennyi van bennük. Talán azt olvastam ki, amit magad sem akartál beléjük tenni... Anyák olvasnak így néha, másolás közben, ami-

kor nemcsak a szavakat látják, hanem a gyermekük kezének minden vonását yégigsimítják a szemükkel.

— De hiszen ezekben a versekben szó sincs szerelemről, asszonyról...

— Mondom, hogy nem a szavakból olvasok én. Mégis bennük van az, hogy lassan-lassan megszabadultál valami nagy nyomástól, ami eddig ránehezedett az életedre. Valami kiábrándulás féle is lappanghat itt... Aztán egy új, csirradzó, majdnem öntudatlan érzés... Egyelőre több benne a félelem, a kételkedés, mint a szenvedély — de azért megvan... és én nem akarom, hogy én miattam fojtsd el... szeretném látni a fellobbanását, mielőtt meghalok... szeretném tudni a tárgyát, hogy nyugodt lehessenek... Kíváncsi és tapintatlan anya vagyok, ugy-e?

— Anyám, még mindig nem tudok magamhoz térni — úgy érzem, mintha jósnővel ülnék szemközt. Nem hiszek csodákban és nem értem, hogyan olvashatott ki ilyesmiket azokból a versekből. Ha abból következtet, amit lát... igen, a felszabadulás igaz. Miért ne neveznök nevén a gyermeket — mindig őszinték voltunk egymáshoz. Margitról van szó. Az utána való vágyakozás lassan, lappangva égett bennem husz esztendőig. Kiegyezett, azt hiszem. Fellobbant, amikor megláttam, ijesztően fellobbant — hiszen aljasságokat követtem el az első szavára.

— No, no, gyerek, gyerek!

— És még erősebbé tette a lelkifurdalás, amikor azt kellett látnom, hogy elrontottam ennek az asszonynak az életét. De aztán... közönséges volt, elégedett volt... az a budai lakás, a szecessziós butoraival... Nem kell, nem kell! Kifizettem, mehet!

— És aztán?

— Aztán? Nincs tovább. Egyébről nem tudok.

(Folyt. köv.)

Legolcsóbb HUSVÉTI locsoló parfüm
Nagyban és kicsinyben

K A I C S

illatszertárban kapható
Rudićeva ulica

NYILT-TÉR

Köszönetnyilvánítás

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik felelősen és hönsergettek

Jolánkánk

(Fritschl Vilmosné szül. Sreuder)

aki elviselhetetlen szenvedéseinek oly tragikus módon vetett véget, — temetésén való megjelenésükkel, koszoru és virágokkal, részvénytulajdonosokkal mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek.

A gyászoló család.

Magyar vizum nem szükséges

Kedvezményes vasuti utazás
Budapestre és vissza

1928 március 17.-től március 28.-ig

Fenti idő alatt a magyar határ vizum nélkül léphető át és a vizum Budapesten 50%-os kedvezménytel adatik ki. A vizum két havi tartózkodásra jogosít.

Ugyancsak ezen idő alatt a Budapestre és vissza való utazásra lényeges vasuti díjmérséklések alkalmaztatnak.

A vizumnélküli utazásra, a vasuti és egyéb kedvezmények igénybevételére vonatkozó igazolványok a budapesti és Mezőgazdasági Tenyészállatkiállítás alkalmából adatként ki és az igazolványok a kiállítás kétszeri megtekintésére is feljogosítanak. (1928. márc. 22—26.) Ezen igazolványok 60 dinár és portó beküldése ellenében kaphatók a *Bácsmegeyi Napló szubotici, noviszádi, velükibeckerekeli és szombori kiadóhivatalaiban, Hírlap kiadóhivatalában*, nemkülönben:

Szaboticián: a Kereskedők és Gyárosok (Lloyd) Egyesületében, az Általános Hitelbanknál és a Közgazdasági Banknál.

Noviszádon: az Agrária Szövetkezetnél, Kereskedelmi és Iparbanknál, a Putnik Utazási Irodánál, Hoffher és Schrantz.

Velükibeckerekelen: Takarékpénztár.
Szomborban: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete (Lloyd), Bácskai Gazdasági Egyesület.

Pancsevön: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Népbank R.-T.

Topola: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete.
Novivrbas: Takarékpénztár R.-T., Mezőgazdasági Bank.

Szenta: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Szelei Gazdakör, Novoszel János titkár.

Kula: Hitelbank R.-T.
Velika Kikinda: Központi Takarékpénztár.

Odzsaci: Hódsági Takarékpénztár.
Csakovec: Horvát Általános Hitelbank.

Sztari Becsej: Potiska Banka.
Vrsac: Szerb Iparbank R.-T.

Beogradban: „Putnik” Utazási Iroda, Hálókocsi Társaság, Bank és Kereskedelmi R.-T. (Terazija 5.), Utevéhivatal és Magyar Kir. Kereskedelmi Képviselő Utazási Osztálya (Palata Akademia Nauka, tel. 20—23).

Figyelmeztetés

a budapesti tenyészállatkiállítás a utazók részére

A budapesti Tenyészállatkiállítás (március 22—26.) látogatói már március 17.-től kezdve vizum nélkül utazhatnak és az SHS. és magyar vasutakon vasuti menetdíjkedvezményben részesülnek. A menetdíjvegyeket az odaútasásnál teljesen meg kell fizetni. A visszautazás a magyar vasutakon teljesen ingyenes, az SHS. vasutakon pedig 50%-os kedvezménytel lehetséges. Ezért az elutazásnál az SHS. jegypénztáraknál a kiállítás igazolványokat is le kell bélyegeztetni és a vasuti jegyet meg kell őrizni, mert azt a kiállítás is le kell bélyegeztetni, a visszautazásnál pedig a kedvezmények igénybevétele végett felmutatni. A kedvezményes visszautazás március 22-től 29-ig eszközölhető.

A noviszadi Matica Srpska nyilvános árverés útján kiad 2 utcai helyiséget

a Trandafil Mária hagyatéki épületben, Žitni trg 22. sz. alatt, valamint a Miletićeva-utca 23. sz. alatti házat (M. Ružić-utca sarkán.)

Az árverés pénteken, március 16-ikán d. e. 10 órakor a Matica Srpska könyvelőségi helyiségeiben tartatik meg. Az árverési feltételek hétköznapiokon d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5-ig megtekinthetők.

A Matica Srpska könyvelősége
Novisad

2504

P. & C. HABIG és PANIZZA kápok, valamint L.B.O. férfi és női harisnyák egyedüli lerakata csak

Bunjevačka Prosvetna Matica u Subotici.

Oglas.

Upravni Odbor »Bunjevačke Prosvetne Matice« u Subotici traži jednog poslužitelja. Ko hoće da reflektira ima da pošalje ponudu Upravnom Odboru do 1. aprila 1928. god.

Uslovi su sledeći:

1. Ima stan, osvetljenje i ogrev.
2. Dužan je sve lokale u redu uzorno i čisto držati.
3. Odgovoran je materijalno za »Matičin« inventar, te zbog toga mora imati materijalnog imetka za garanciju.
4. Dužan je sakupljati članarinu i raznositi pozive za sednice.
5. Mora imati lično pravo za točenje pića.

Subotica, 1. marta 1928. god.

Upravni Odbor

»Bunjevačke Prosvetne Matice.

2146

„Dendra“

Gyümölcsfa karbolineum

téli parmezésével biztosítja a jövő évi bő gyümölcstermését. Használandó levélhullástól rügyfakalásig. Kapható:

Schweiger M. Lajos

vegyészeti ipar Subotica

Telefon: 85 — To'stojeva ul. 19

Társat keres

1400 HP.-vel rendelkező

hajózási vállalat

Befektetendő összeg, mint szükséges tőke, 150—200,000 dinár. Az aktív, vagy csendes társ által beiktatandó tőke egy év alatt részletekben szükséges. Az első részlet már ez év április 10-től jövedelést hoz. Ajánlatokat a kiadó „Fazsmoto”-ja jelénél továbbit

Zsolt. anak.

Gyermekhintőpor
Gyermekszappan
és Gyermekkrém

Dr. Milenko Materni

gyermekorvos

Kapható minden gyógyszerertárban és drogériában

NAGYBAN AZ „ISIS” D. D. CÉGNÉL
ZAGREB BEOGRAD LJUBLJANA

Dughagymát

hagymát, 1-a rézaburgonyát, változatos vetőburgonyát, Weitman rézaburgonyát, 1-a próselit szénát legjobban és legolcsóbban szállít

LEDERER JENŐ

bank- és bizományi üzlete, főelők- és gyümölcskivitej
NOVISAD, Vilson-tér 7. Telefon: 22—14
2479 Raktár: T. meriška ulica 38

A régi és elismert Dr. Lehman-téle városi arc- és kézkezős és krém

5211. szám alatt törvényesen védve. Bőrteljes minőségben, eiszaki használata az zsirtartalmu, nappali használata zsirtalan (krém) arcviz, szappan és puder 5 színben. — Eltávolítja a szeplőket, májfoltokat, pattanásokat, bőrtöréseket (mittegeres) és az összes bőrtisztítószereket. Kenőcs 12 dinár, krém, arcviz, szappan és puder darabonként 10 dinár. Egyedüli raktár az egész S. H. S. Királyság területére:

Jugović gyógyszerár, Novisad

Postai szétküldés. Törvényesen védve az ipari jogokat védő hivatal által. Órizkedjék az ártalmas utáztatoktól. Viszonteladónak engedmény 1967

Tavaszi és nyári
angol divatszövet-ujdonságok

nagy választékban megérkeztek

Jó szabás, eszrendű munka, mérsékelt árak!

Bózsó Vince Szubotica

16. H. sz. szob. Zeneos útlet — To'stojeva 6-51

Szőlőoltványok

amerikai alanyra oltott, elismert legjobb minőségben és gyökerezéssel, gyökerezés és sima vadvesztők minden fajban, valamint nemesítő 2-3 éves gyümölcs és rózsafák megrendelhető

Sévár László

mintaszőlő és szőlőoltvány telepéről

Petrovaradi (Majur) Postafiók 17

Lerakat Bakačeva ulica
Ariljevića ivánára inვენ!

A Fonó- és Kötélverőgyár r. t.
Odžaci

ajánl a legolcsóbb árban és igen kedvező fizetési feltételek mellett

Manilla-, Sisal- és háromágu kenderkévekötőfontalat a ratógépek részére

Kéjen árajánlatot!

Uj faüzlet! Réval Adolf Subotica

Telefon 551. T. lep: Dunav Art. ulica ul. 10.

Dr. Sánta szanatóriummal szembe. Ajánl elsőrendű aprított tűzifát. Gyors és pontos kiszolgálás.

Utazóbőröndök,

szatalkák, női ridikülök, pénz-, szivar- és cigarettatárcák, óriási választékban olcsón kaphatók
Schager Henrik bőröndös és bőraru speciális szaküzletében, Subotica, Aleksandrova ulica 1.
Jelvitéseket, megrendéseket szakszerűen vállal. 11422

Itt a tavasz

ne felejtse el, hogy csak a törv. védett

POMPADOUR-CREME

ünnepi el véleg a szeplők, májfoltok és pattanások. Kapható: Pannó és társa Subotica, Pajz Kabin 2. úja 8

BUTORSZÖVETEK

Selyem ripszek Moquettek
Brokátok Matracgradlik
Damasztok Szőnyegek
Velurok Futók

az összes kárpitos kellékek nagyban és kicsinyben.

ZSAKOK, PONYVÁK, ZSINEGEK, KÖTÉLÁRUK

Mintákat vidékre is küldünk.

Weitzenfeld és Társa
Subotica

Detali: Városi bérpalota.
Engros: Vilsonova ul. 7.

ELŐNYOMDÁT

legmodernebb stílus rajzokkal és keltékekkel legolcsóbban szállít

LEOPOLD SAMUEL, SENTA
moderna előnyom árak udzessé gyára

Relief-tesztés tanítása az összes hozzávaló festékek, papok és keltékek kaphatók

946

VUKOVICS GERŐ

cégnél Subotica, hol a legszebb és legizléesesebb uri divatcikkek kaphatók. — Szold árak, pontos kiszolgálás

Nagyenyedi Kovács Arckenőcs és Borax-szappan

évtizedek óta a legjobban bevált csodás hatású arctisztító és arcszépítő. **Kapható mindenütt!**
Főraktár: **Drogeria HERCL Subotica, Aleksandrova ul. Telefon 165.**

Vasöntőde!

Üzembe hoztam modernül berendezett és különleges olvasztási eljárással működő öntödém.

Vállalok **tömeg és gépöntés!** az előirt keménységi fokra, valamint egész könnyű öntéseket.

Dugattyu - gyűrűknek különleges ötvények méret szerint. Üzemem modern gépekkel van felszerelve úgy hogy a megöntött géprészeket meg is munkáljuk.

Vállalok mindenféle gépjavitást és autogén-hegesztést.

Hamburger

mašinska industrija **Subotica** (Teherpályaudvarral szemben) Telefon 566

Öntés mindennap!

Utazót

fiatalabb, lehetőleg nőtlen, komoly munkacérot, szerb, német, magyar nyelvtudással

keres

novisadi nagykereskedő Ajánlatok a kor, eddigi működés, fizetési igények megjelölésével. Biztos egzisztencia jellege alatt Kardos Hirdető-vállalatához Novisad, Vilson-trg 7 intézendők 2476

Sombori juhturó 1846
Csak akkor jó,
Ha az Cirilovtól való.
Szállítja
M. Cirilov, Sombor

Perzsaszőnyeg
eredeti keleti munkák nagykereskedése

Mahmud Skender-Salikjurdli
BEOGRAD, Knjaz Mihajlova 22.
Új tétel perzsaszőnyegem érkezelt Perzsiából és más keleti országokból. Valódi és hibátlan keleti munka, ár ékes szővények. Különösen gyönyörű és tisztító oszlály. Közvetlen beutazatal, amely minden konkurenciát kizár. Külön plüss-, velour- és egyéb szőnyegosztály

Husvétii cukor

paprika, csokoládé és fűszeréruk kaphatók
Kőrösi Géza cégnél
Telefon 515

Tavaszi-nyári angolszövet
Ujdonságok
Salon-, uccal, sportöltönyök
Felsőkabátok

M. Petrović és D. Kraus
férfi-szabók
NOVISAD

Tessék csak a legjobb szőlőoltvány és gyümölcsfaoltványt venni! Kérjen díjmentes árjegyzéket!

M. Djordjević
ozár - szőlőoltványtelepe
NOVISAD
Postafiók 133. (Bácska) (Lerakat: Kisačka ul. 10. b.)

Fiaker!
A Novisadi Bérkocsis Egyesület
jutányosan elad jó arban levő 210 fiakereket

Legszébb, legolcsóbb szobafestő és mázoló munkát készíti
SPITZER J.
I, Strossmajerova ulica 8 (Huspiac) 1943

Burgonya
minden fajta, étkezésre, vetésre és takarmányozásra, vöröshagyma, fokhagyma, dughagyma válogatott minőségekben a legolcsóbban beszerezhetőek

HOFFMANN JÁNO
cégnél, SZEGED
Telefon 1-34. Alapítva 1864. évben 2327

Cipők
a legegységesebb kivitelben divatlap szerint és szakszerű cipőfelsőrést elsőrendű kivitelben készít

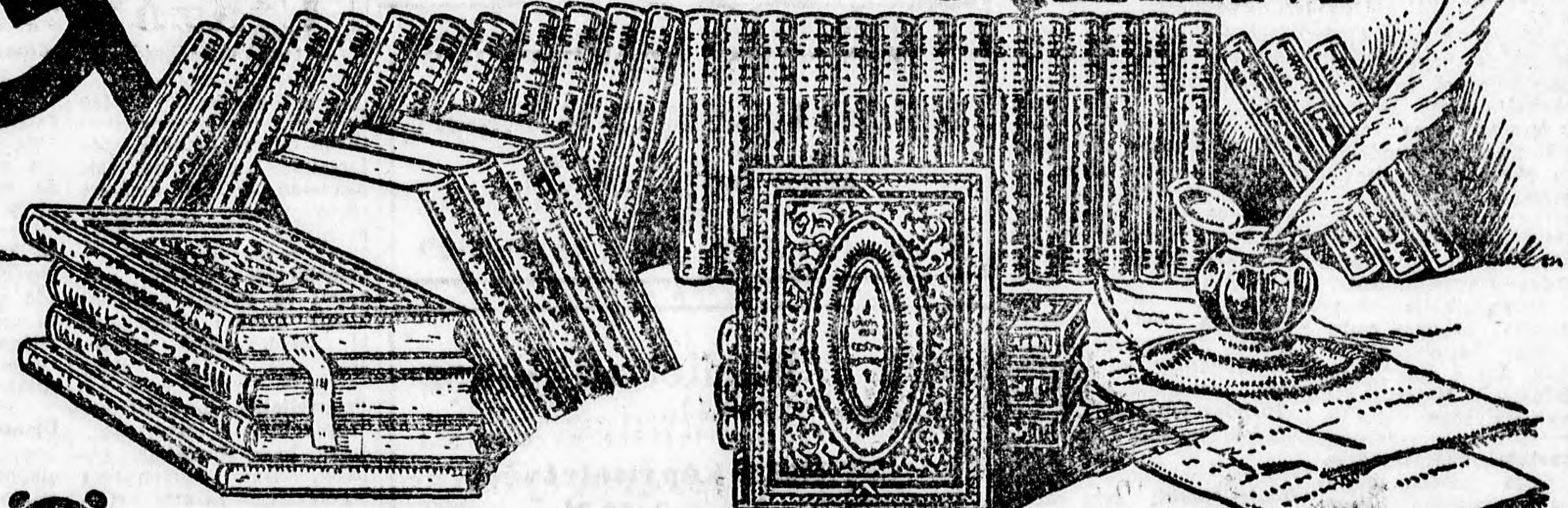
POLGÁR RUDOLF
VII. Zmaj Jovina ul. (volt Jókai u. ca) 27. Mértani mintavágásra és szikrajz-tanításra halgatókat te veszek

Kocsikat töltés-építéshez felvesz
Hauer József, Senta
2489

Hirdetéseket
Sentán a Bácsmegeyi Napló részére
Molnár Sz. Vince
vesz fel.

Zongorák Hegedűk, Csellók, Fuvolák, Harmonikák.
legnagyobb választékban és legolcsóbban
S. MACHNITZ
hangs eripartéopén.
An' unovljeva ul. 1. (Ričev-ploča melett.)

GÁRDONYI GÉZA

ÖSSZES MUNKÁI 40 KÖTETBEN
GÁRDONYI GÉZA MUNKÁINAK
40 kötetes ünnepi kiadására

elfogadunk kedvezményes előfizetéseket korlátozott számban. — Az ünnepi kiadás 40 diszes kötete halhatatlan írónk összes maradandó munkáját (47 művet) foglalja magában.

Az ünnepi Gárdonyi-kiadás ára 3200 dinár.

Ugyanezen könyvek rendes bolti ára 3500 dinár.

A gyűjtemény megszerzését kedvező fizetési feltételekkel is megkönnyítjük. Részletes felvilágosítást adunk mindenkinek, aki a mellékelt szelvényt kiadóhivatalunkhoz beküldi.

A szelvény beküldése senkit sem kötelez a sorozatok átvételére. Viszont a gyűjtemény leszállítására sem vállalunk kötelezettséget.

Itt t asék levágni és elküldeni

A MINERVA rt. könyvosztályának **SUBOTICA**
Postafiók 43

Sziveskedjenek velem közölni, milyen fizetési feltételek mellett kaphatnám meg

GÁRDONYI GÉZA MUNKÁINAK
kedvezményes áru ünnepi kiadását.

.....
(O vasható aláírás)

.....
(Foglalkozás) (Pon os cím)

ÁTFEST apretiroz manufakturisták részére

a stílkégt színeire, gyári áron, modern gépekkel:

szöveteket Weisz Hermina festőgyár, Novisad

selymeket stb.

Tulajdonos: Weisz Vilmos okleveles mérnök

2011

Aranyat ér

az a könyv, amely megtanít arra, hogyan kell olcsó és eredményes

reklámot csinálni

Ez a könyv Dr. Szabó László:

A HIRDETÉS

című könyve. Ara 60— dinár

Megrendelhető a Minerva r. t. könyvostályában

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasatgattás és címszó
hírdetése számát. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felbontástól jellegű levelet továbbítani
Kérdéseket illetően válaszolunk mailáron.

Fotoamatőrök

Legjutányosabban vásárolni minden

fényképezési
kelléket és gépet

részletfizetésre is

DEUTSCH

optikusnál Suboticán

Előhívás és másolás olcsón és gyorsan. Sőtét
kamra ingyen áll vevőim rendelkezésére!

Ujból kaphatók:

Galsworthy: Forsyte Saga I—III... 180.—
Babits: Halál fia... 150.—
Bíró: Vizözön... 24.—
Lesage: Gil Blas I—II... 128.—
Ibanez: Nőgyűlölők... 40.—
Londonné: Jack London élete... 85.—
Zilahy: Két fogoly I—II... 124.—

Valamennyi könyv megrendelhető
a „Minerva R. T.” könyvostályában
Suboticán

Egytonnás Ford-teherautó
eladó. Nagy Géza, Suboti-
ca, Stosova ul. 14. 2472

Olcsó házhalyok, kedvező
fizetési feltételek mellett
eladók a Szegei szállók-
ben. Bővebbet Ruttkay
Lászlónál a helyszínen
Lelencház mögött. 2470

Nemes, garantált 4 éves
gyümölcsfák, gyökeres sző-
lővesszők — amerikai vad-
alanvra oltottak is, kap-
hatók Ruttkay Lászlónál,
Szegei szállók, Lelencház
mögött. 2469

Komlóduvány, elsőéves
rekord termésű komló-
kertből kapható. Oslobod-
jenja ul. 11. 2490

»Páris« kalapüzlet eladó.
— Bővebb felvilágosítás
ugyanott. Pašičeva ul. 9.
(Edény-piac). 2298

Motorkerékpár, Puch gyárt-
mány, alig használt, ki-
tűnő állapotban eladó. —
Cim a kiadóban. 2410

Ötven év óta fennálló jó-
forgalmu vegyeskereskedés,
piactéren, 150.000 dinárért
eladó. Nada Imranovits,
Padej. 2311

Temelkezési vállalat üve-
gezett és nyitott halottas-
kocsik minden elfogadható
áron eladók. Tóth István,
Mali-Idő. 2351

Vagonetteket, használt ke-
rékpárokat, traverzetek,
ócska, használhatatlan gé-
peket, vasat, öntvényeket
legjobb áron vásárol. »Cali-
n« kom. društvo Zagreb,
Mandalčina l. b. 1675

Jégszekrényt garanciával
legolcsóbban készít, in-
gyen prospektust küld. Uj-
vári Ferenc asztalos Teme-
rin. 2242

Vágányokat, kis vasuti ko-
csikat, használt és törött
gépeket, mindennemű ócs-
ka fémet minden mennyi-
ségben készpénzért ve-
szünk. »Ferrometal« k. d.
Zagreb, Slovenska ul. 12.
1294

Rözsaburgonyát vagoné-
telben és kicsinyben legol-
csóbban szállít. Vladimir
Ivkov, Stapar. 1358

Szivógázmotor, MÁV gép-
gyár gyártmány, 18 lőere-
jű, alig használt, ugyanott
két féderes teherkocsi jutá-
nyos áron eladó. Cim
megtudható: Kardos hírde-
tővállalatnál Novisad, Vil-
sonov trg 7. 2394

Megvételre keresek kifo-
gástalan állapotban levő
rövid, fekete zongorát. —
Svoboda-malom, Bajmok.
2405

KÜLÖNFÉLE

Kétszoba-konyhás lakás
kerttel azonnalra kiadó.
Oslobodjenja ul. 114. 2467

Volt Ön Afrikában?
Schweinfurth: »Afrika szí-
vében« című könyvéből
megismerheti azt anélkül,
hogy oda kellene utaznia.
Ára 64 dinár. Megrendel-
hető a Minerva r. t. könyv-
ostályában.

Butorozott szép utcai szo-
ba, külön bejárattal, márc.
15-ére kiadó. Ugyanott ré-
gi butor, könyvszekrény el-
adó. Cim a kiadóban. 2465

Közvetítünk a legrövidebb
idő alatt az engedélyek
minden fajtáját, állampol-
gársági, itt-tartózkodási en-
gedélyt, (trafik, kárékimé-
rés stb.) Nemzetközi Iro-
da Subotica, Aleksandrova
ul. 9. 2475

95 hold elsőrendű föld,
legelő Martonošon bérbe-
adó az 1927/28-as gaz-
dasági évre. Közlebbi fel-
világosításokat ad Blažo
Otašević, ügyvédjelölt, Ci-
ril-Metod trg 3. 2497

Ujoncok. Ha azt hiszik,
hogy ujoncoztatásuk téves
alapon történt, forduljanak
pontos és szakértő ta-
nácsért a »Nemzetközi Iro-
da«-hoz, Subotica, Alek-
sandrova 9. 7628

Palicson a fenyves között
kiadó 1 vagy 2 szobás sze-
zon lakás konyhával pin-
cével nagy verandával.
Cim a kiadóban. 2463

Janiper zöld sóborszesz
boróka kivonattal, hatásra
nézve felér bármely más
sóborszesz három üvegje-
nek hatásával. Kapható
gyógyszertárakban, fűszer-
üzletekben Postai szétkü-
lés. Blum gyógyszerár, Su-
botica, főpostával szemben
360

»Alexa« nyakkendőipar 10
dinárért fordítja ki régi
nyakkendőjét. Korzó. 1249

Purimbálon vagy uccán
elvezett S. A. jelű pecsét-
gyűrű megtalálójára 100 di-
nárt kap. Barzel vasúzet.
2462

LEVELEZÉS

Vadászok! Kittenberger
Kálmán: Vadász és gyűj-
tőton Kelet-Afrikában cí-
mű könyvét megrendelhe-
tik Minerva r. t. könyvostá-
lyában. Ára 320 dinár.

Fontos hölgyeknek!

»SANTELA« higienikus öb-
litő, gyorsan megszünteti
a fehér folyást, elismert jó
minőség, 30 dinárért kap-
ható a gyógyszerárakban
és drogériákban. 2041

HÁZASSÁG

Férjhez akar menni? Hogy
tökéletes boldogságot talál-
jon a házasságban olvassa
el dr. Sikor József: »A töké-
letes feleség« Beniczky Irma:
»A szép otthon« Ben-
niczky Irma: »A nő kötele-
ségei« és dr. Sikor József:
»Miben különböznek a nők a
férfiaknál?« című könyve-
ket. Minden egyes könyv
ára 8 dinár, megrendelhe-
tők a Minerva r. t. könyv-
ostályában.

Házasodni akar? Olvassa
el dr. Sikor József »Háza-
sulandók könyve«-ét, amely-
ből megtanulhatja, hogy
házasodni az okos embe-
rek, hogy házasodni az
ostobák. Ára 8 dinár, meg-
rendelhető a Minerva r. t.
könyvostályában.

Nemzetközi házasságközve-
titő iroda minden megbí-
zásnak pontosan eleget
tesz. »Amor« házasságköz-
vetítő iroda Temesvár, Ro-
mánia, Kossuth Lajos ucca
21. 11993

FOGLALKOZÁS

Jómunkás harisnyakötő
leányt jó fizetéssel felve-
szek. Sudarevičeva ul. 99.
2484

Varrónő kabátot 150 di-
nárért, szövet- vagy bár-
sonyruhát 60, mosóruhát
30, fiuruhát 75 dinárért
szépen készít. Cim a ki-
adóban. 2500

Házvezetőnő többéves gya-
korlattal állást keres. Sta-
nica Senta, Gornji Breg.
2492

Jobb megjelenésű intelli-
gens assistensnőt keresek,
lehetőleg azonnali belépé-
re. Dentist Roményi fogá-
szati rendelő. 1945

Cipészsegéd női, finom,
keresztülvarrott munkára
és egy olcsó munkás biztos
állandó munkát kaphat. —
Tasnádi cipész, Debeljača,
Banat. 2495

Üdvaros és ügyesebb mun-
kás lányok felvételeinek. Ka-
radzičeva 26. alatt. Doboz-
gyárban már alkalmazot-
tak előnyben részesülnek.
2433

Almolnári vagy jobb se-
gédmolnári állást keresek.
László László molnár,
Cantavir (Bačka). 2466

Megbízható szakácsnő, éves
bizonyítvánnyal, kis csa-
ládhoz azonnalra felvéte-
lik. Karadzičeva 26. 2494

Uj kötőde. Legszébb női
kötött kabátok, kötött blu-
zok, minden nagyságban,
továbbá harisnyák kapha-
tók. Megrendeléseket, ja-
vitásokat, fejeleéseket vállá-
lok. Pahl István, kötőmes-
ter, Subotica, VII., Cveta
ul. 4. 2468

Féderes munkás, aki löva-
saláshoz, hegesztéshez is
ért, lakatosmunkában is
járás és egy kasznimun-
kás bognárségéd állást ke-
res. Cim: Morvay Péterné,
Novi Bečej. 2482

Elsőrangú fűszer- és gyar-
matáru nagykereskedés ke-
res Bánátban jól bevezet-
tett utazót. Ajánlatok.
»Tuchtige« jellege alatt e lap
kiadóhivatalába kéretnek.
2442

Címestőlsegéd, ügyes mun-
kás állandó alkalmazásra
felvétetik. Cim Schmolka
hirdetőirodában, Novisad.

Fahivatalnok, nőlen 25
éves, jelenleg mint üzlet-
vezető működik, állást
óhajt változtatni. Cim a
kiadóban. 2456

Pirnitzer nődivatszalon
felvesz elsőrendű munká-
sokat és tanuló lányokat.
2454

VÉTEL-ELADÁS

Veszek használt amerikai
monitor muharmag csép-
lésre való cséplőt. Ajánla-
tokat ármezjelöléssel kérek
Paulina Schwartz vaske-
reskedése, Djakovo. 2481

Husvétli bor és pálinka és
husvétli fűszerek nálam
szerezhetők be. Senta,
Fleischmann Lipót, Ujtem-
plom-tér. 2490

Csak 14 napig kerül eladásra

Tronic

üzleteiben

Piukovits uradalmi

prima hozott

ökörhus kg.-kint 12-14 din.-ért

Ugyanott a legjobb
zajos virsli kapható!

TELEFON:

Főüzlet 7-28 Gyártelep 7-29

24 személyes, majdnem új

Berliet autóbusz

gyárilag készült karosszériával
előnyös fizetési feltételek mellett

CITROEN képviselőnél

Novisad, Kr. Aleksandra ul. 7. kapható
Uj Citroen- és Buek-kocsik raktáron

»DAMA«

FEHERNEMŰ-SZALON

TOLSTOJEVA (ODOR-U.) 21

Aján:

valódi lyoni selyem-
ből készült hálóingeket,
combinéket, ingbugyikat,
ajándéknak
alkalmas pijamákat,
linon zsebken-
dőket, tei-
tőket

Szolid
szállítás

»Ignis« J. Wirth tüzelanyag-kereskedés, Subotica

Iroda: Agina ul. 13. sz. (sarokház)

Telefon: 503

Szolid
szállítás

Ajánlja kereskedőknek, üzemeknek, magánosoknak vagonokból gyertyán-, bükk-, vegyes haszél és külön gömbfát,
rövid, kemény fűrészfári hulladékot, valamint 20 cm.-es kötözött hulladékot
Favágó-motoraimmal bármikor házál fűrészelek

1123